

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
APRIL 2 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, BALANDIS - APRIL 2, 1993

Nr. 63

Pirmasis naujosios vyriausybės posėdis

Ketvirtadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, balandžio 1 d. (Elta) — Vakar Seimas piratė šeštosios Lietuvos vyriausybės programai. Už programą balsavo 73 Seimo nariai (LDDP frakcija), prieš — 23, susilaikė — 21.

Premjeras A. Šleževičius, pasakęs, kad Seimo ir prezidento rinkimuose žmonės balsavo už LDDP „ne iš meilės komunistams“, bet iš visiškų neiverties, paprašė Seimo narių susilaikyti nuo skubių ir neapgalvotų pareiškimų socialinės šalpos klausimais, nekiršinti žmonių, nes šalpos padidėjimas esąs biudžetui nepriimtinas. Premjeras paprašė leisti vyriausybei bent pusę metų ramiai dirbti.

Vakar dienos vyriausybės posėdį pirmą kartą vedė naujasis jos vadovas Adolfas Šleževičius. Buvo svarstomas ekonomikos ministerijos siūlymas padaryti kai kurių pakeitimų nutarime dėl darbo kolektyvų dalyvavimo, privatizuojant įmonių turtą.

Pagal naujai siūlomą tvarką įmonėse dirbantiems žmonėms suteikiama pirmumo teisė išsipirkti ne 30%, kaip anksčiau, o pusę viso turto, ir dalį jo — lengvatinėmis sąlygomis. Žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonėse pirmumo teisė pusę viso turto galės išsipirkti jų darbuotojai, o kitą pusę — žemdirbiai, pristatantys joms savo produkciją. Privatizuojamų įmonių akcininkais galės tapti ir buvę ilgamečiai jų darbuotojai.

Demokratų Partija ruošiasi suvažiavimui

Balandžio 3 d. Kaune įvyks ketvirtasis eilinis Lietuvos Demokratų Partijos suvažiavimas, opozicijos spaudos konferencijoje žurnalistus vakar informavo Seimo Demokratų Partijos frakcijos pirmininkas Saulius Pečiūnas. Suvažiavimas vyks vieną dieną, jame dalyvaus apie 200 delegatų (vienas nuo šešių partijos narių).

Pasak Sauliaus Pečiūno, Lietuvos Demokratų Partija nepralaimėjo rinkimų į Seimą, kaip tai yra sakoma apie visą Sąjūdžio bloką. Demokratai Seime turi keturias vietas, o Aukščiausiojoje Taryboje turėjo tik dvi.

Saulius Pečiūnas pabrėžė, jog Demokratų Partija buvo pirmoji Lietuvoje atkurta partija, tačiau iki šios dienos Vilniaus savivaldybė nerado galimybės skirti patalpų partijos būstei.

Seimo Demokratų Partijos frakcijos nariai Petras Miškinis, Valdas Petrauskas ir Juozapas Tartilas Seimui pateiktą vyriausybės programą vertina kaip žingsnį atgal, ypač kalbant apie žemės ūkį ar nuosavybės grąžinimo nuostatas. Programa, jų nuomone, labai deklaratyvi ir nekonstruktyvi, visiškai neatitinkanti LDDP pažadų rinkimuose.

Lenkija vienašališkai apribojo eismą per sieną

Nuo kovo 31 d. Lenkijos muitinės ir pasienio tarnybos vienašališkai, neperspėjusios Lietuvos valstybinių institucijų, Lietuvos ir Lenkijos pasienyje įvedė papildomus apribojimus

Lietuvos bei kitų valstybių piliečiams. Iš vykstančių į Lenkiją asmenų reikalaujama pateikti vieną milijoną zlotų arba atitinkamą sumą kita valiuta — 70 JAV dolerių, 90 Vokietijos markių ir panašiai. Neturintiems tokios pinigų sumos, į pasus dedami spaudai, kad jiems draudžiama įvažiuoti į Lenkiją.

Toks nutarimas prieštariauja Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės 1992 m. rugpjūčio 12 d. sutarties „Dėl sienos perėjimo punktų“ 6-ame straipsniui. Šiuo dokumentu susitarta, kad eis mas sienos perėjimo punktuose sumažinamas ar išplečiamas, šalims tarpusavyje susitarus, pasikeičiant atitinkamomis notomis. Be to, šie apribojimai neatitinka draugiškų Lietuvos ir Lenkijos geros kaimynystės santykių.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija pareiškė susirūpinimą ir protestą prieš vienašališkus Lenkijos pareigūnų veiksmus. Ji tikisi, kad Lenkijos valstybinių institucijų imsis neatidėliotinų priemonių padėčiai ištaisyti.

Įkurtuvės Vilniaus aerouoste

Vakar prezidentas Algirdas Brazauskas ir susisiekimo ministras Jonas Biržiškis perkirpo juosteles ir iškilmingai atidarė Vilniaus tarptautinio aerouosto naująjį pastatą. Jis iškilo šalia senojo. Dabar Vilniaus aerouostas vienu metu gali aptarnauti keturias reisas išskrendančius keleivius.

Aerouostas bus toliau rekonstruojamas, plečiamas.

Šiuo metu iš Vilniaus aerouosto lėktuvai jau skrenda devyniais tarptautiniais reisiais. Netrukus bus atidaryti maršrutai į Paryžių ir Stokholmą. Praėjusiais metais Vilniaus aerouoste aptarnauta daugiau kaip 700,000 keleivių.

Kinijos dovana Lietuvai

Kovo 31 d. į Klaipėdos jūrų prekybos uostą atplaukė Kinijos Liaudies Respublikos motorlaivis „Chang Ting“. Jis atgabeno Lietuvai labdaros krovinį — 2,680 tonų ryžių.

Kinų laivo salone įvykusioje iškilmingoje ceremonijoje krovinių perdavimo sertifikata pasirašė Lietuvos pramonės ir prekybos ministras Albertas Sinevičius ir Kinijos Liaudies Respublikos ambasadorius Lietuvoje Chen Di.

Uosto dokinkai pradės krauti ryžius į geležinkelio vagonus. „Bakalėjos“ akcinė bendrovė juos parduos mūsų krašto gyventojams, o gautos lėšos bus panaudotos vaikų mitybos produktams pirkti.

Lietuvai suteikta paskutinė rekomendacija į Europos Tarybą

Europos Tarybos parlamentinė asamblėja gegužės 11 dieną balsuos dėl Lietuvos priėmimo į Europos Tarybą. Asamblėjai balsavus teigiamai, ET ministrų taryba gegužės 14 d. priims galutinį sprendimą, kovo 30 d. Seimo vicepirmininkas Aloyzas Sakalas. Jis kovo 24-26 dienomis dalyvavo Maltoje vyku-

Mažas vaikute iškrito iš Jungtinių Tautų sunkvežimio, evakuojančio žmones iš apsupto miesto Srebrenicos. Vaikute pagaliau pasivijo sunkvežimį ir buvo priimtas, bet šeši žmonės taip evakuojami mirė. Antradienį daugiau, kaip 2,000 musulmonų buvo evakuoti iš apsupto miesto 14-oje JT sunkvežimiu, stati, per šaltį vežami septynios valandas.

JT leis nušauti serbų lėktuvus Bosnijoje

New Yorkas, kovo 31 d. (NYT) — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba sustiprino savo kampaniją tramdyti serbus, leisdamas NATO lėktuvams nušauti visus serbų lėktuvus, pažeidžiančius Bosnijos-Herzegovinos oro erdvę. Tuo pagaliau bus užtikrinama, kad serbai laikytųsi spalio mėnesį prarastos rezoliucijos, draudžiančios jiems skraidyti Bosnijoje ir Herzegovinoje.

Tad dabar jau netrukus NATO radariniai lėktuvai ir naikintuvai pradės patruliuoti Bosnijos oro erdvę, ieškodami serbų lėktuvų, pažeidžiančių uždraudimą.

Šis patruliavimas tačiau mažai tetrukdys serbams vykdyti savo „etninio švarinimo“ kovą, nes ji beveik nesinaudoja oro gynyba ar puolimais.

Be rezoliuciją rėmė visi Saugumo Tarybos nariai, išskyrus Kiniją, kuri susilaikė. Tai laikoma perspektyvu Bosnijos serbams, kad JT ST dabar jau yra pasiryžusi sustabdyti jų agresiją, didindama spaudimą serbams pasirašyti taikos sutartį, kurią dabar jau yra pasirašę ir kroatų ir musulmonų vadai.

Ateinančią savaitę numatoma, kad JT ST priims rezoliuciją, duodančią Bosnijos serbams 15 dienų pasirašyti Vance-Owen sudarytą, išsuderintą taikos planą. Jei jie vis vien atsisakys, bus prarasta dar viena rezoliucija, žymiai sugriežtinanti sustabdomą tarptautinės prekybos su Jugoslavija, kuris šiuo metu dar nėra sandarus.

siaime Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos Žmogaus teisių ir teisinio komiteto posėdyje. Jame buvo priimta paskutinė, trečioji rekomendacija, būtina priimant Lietuvą į ET. Kitų dviejų komitetų — politinio ir šalių ne narių — rekomendacijos buvo priimtos anksčiau.

Maltoje taip pat buvo priimtas papildomas, kuriame Lietuvai siūloma kaip galima greičiau atsisakyti mirties bausmės taikymo.

Manoma, kad Serbijos prezidentas Slobodan Milošević yra vienintelis asmuo, galintis įtaigoti Bosnijos serbus pasirašyti sutartį, nes jis gali grąžinti nebeprastatįs jiems kuro, maisto bei karinių reikmenų. Jei tarptautinės prekybos sustabdymas taptų visiškai, prezidentas Milošević būtų priverstas neberemti Bosnijos serbų, nes patčiai Serbijai pradėtų skaudžiai trūkti būtiniausių reikmenų.

Prancūzija ir Britanija Saugumo Taryboje tačiau norėjo prarasti daug aiškiai Vance-Owen planą indorsuojančią rezoliuciją, bet JAV pasipriešino, tad reikėjo pasitenkinti tuo, kad rezoliucija taikos planą tik „pagiria“. Prancūzija ir Britanija sako, jog tai tik

Tikroji priežastis remti Jelciną

Chicago, kovo 31 d. — Pagrindinė priežastis, kodėl prezidentas Clinton nori išsaugoti Jelciną, tai (vieno aukšto Clinton administracijos pareigūno manymu) Jelcino išlikimo poveikis į JAV federalinį biudžetą, rašė „Chicago Tribune“ laikraščio politikos komentatorius William Neikirk trečiadienio laidoje.

„Jei padarytume, kad Rusijos kareiviai taikiai pasisaltintų iš Pabaltijo, jei galėtume atšaukti dešimties procentų sumažinti (JAV) povandeninių laivų patruliavimo kelionių dėl to, kad rusai sumažino savo patruliavimą, tuomet nereikėtų tiek resursų (JAV) gynybos biudžetui ir tie pinigai liktų namuose“, pasakė tas pareigūnas.

Be to, Neikirk pastebi, mažinant JAV karinį biudžetą namo sugrįš ir JAV kariai. Jų nelauks JAV finansuotas butas, juo labiau nelauks jų ir darbovietė. Tad Neikirk klausia, kokia kaina bus išlaikomas Jelcinas? Tai bilijoną dolerių kainuosiantis draudimas prieš branduolinį šantažą. Visos šnekos apie demokratiją ir laisvą rinką tėra tik akių dūmimas, rašo Neikirk. Ekonomistai žino, kad

parodo, kad Saugumo Taryba nepilnai palaiko Vance-Owen planą.

JAV administracijos pareigūnai sako, kad jie nenori save pastatyti į poziciją, kuri reikalauja tiesioginės JAV karių intervencijos, privertiant Bosnijos serbus sutartį pasirašyti. Jie taip pat sako, kad nori palikti daugiau laisvavimo vietos derybininkams.

Si rezoliucija prarasta Jelcinui labai nepatogiu laiku, jam susirėmus su stipriai serbus palaikančiu Rusijos Federacijos Kongresu, kuris jau yra prašęs Jelcino Saugumo Taryboje stabdyti viską, kas galėtų kenkti serbams. Bet aukštas JAV pareigūnas pranešė, kad Maskva pritarė ir prekybą sustabdančiai rezoliucijai, jei rezoliucijoje bus aiškiai pažymėta, kad prekyba bus greitai pradėta, kai tik serbai pasirašys Vance-Owen sutartį.

kapitalizmui įsikurti Rusijoje truks daug metų, gal dešimtmečių.

Nori nenori, anot Neikirk, Amerika tebekova už Šaltąjį karą. Ir tai dėl to, kad Šaltojo karo Rusijos valdytojai tebegrąšina šantažu branduoliniu ginklu. „Mūsų vienintelis kovojantis prieš Šaltojo karo atkūrimą yra Boris Jelcinas. Jei jis galės užtikrinti stabilumą Rusijai“, argumentuoja JAV administracija. „pagalba tekės iš Vakarų, kaip pienas ir medus, o su ja ir ekonominės progos abiem kraštams“.

Be Neikirk iškelia tai, kad su šia politika, Clintonas padaro tokį neefektyvų, nualintą, bejėgį kraštą svarbiausiu JAV užsienio politikos dėmesio centru. To reikėjo Šaltojo karo metu, rašo Neikirk, bet ne dabar. Neikirk nemano, kad reiktų Jelciną remti JAV vidaus problemų — ekonominių, socialinių — sąskaiton. Neikirk nemano, kad Jelcino gelbėjimas yra svarbiausias JAV uždavinys. Svarbiausia yra pačiai Amerikai susitvarkyti su savomis ekonominėmis ir socialinėmis problemomis.

DRAUGAS
IŠEIVJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500 TELEFAXAS (312) 585-8284

JAV kongreso nariai informavosi apie Pabaltijį

Washington, DC, kovo 30 d. — Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas (JBANC) antradienį pakvietė į pusryčius JAV Kongreso narius. Apie 40 kongresmanų bei senatorių įstaigos buvo atstovaujamos. Pusryčių metu buvo kalbama apie Pabaltijo šalių rūpesčius ir apie Rusijos prezidento Boris Jelcino sunkumų poveikį Pabaltijo kraštams.

JBANC pirmininkė Mati Koi-va pasveikino svečius. Pranešimus apie Rusijos kariuomenės išvedimą, ekonominę pažangą, rinkimus Latvijoje ir Lietuvoje bei „mažumų klausimą“ padarė Latvijos ambasadorius JAV-oms Ojars Kalnins, Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis, ir administracinis konsultantas Estijos Užsienio reikalų ministerijai bei Estų Pasaulio Tarybos narys Maido Kari.

Ilgametis pabaltiečių rėmėjas ir steigėjas Pabaltiečių Laisvės Sambūrio — Baltic Freedom Caucus JAV Atstovų rūmuose, kongresmanas Dick Durbin (D-LK) pakvietė pusryčiuose daly-

vaujančius kolegas pasirašyti laišką prezidentui Bill Clinton, kuriame jis yra prašomas reikauti greito ir tvarkingo Rusijos kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo šalių, kai susitiks su prez. Boris Jelcinu, Vancouver, Kanadoje. Kviesdamas pasirašyti, kongr. Durbin kalbėjo: „Clinton administracija teisingai remia prezidentą Jelciną ir demokratinius pasikeitimus Rusijoje, bet mes turime naudoti savo įtaką, išryškinti svarbumą, kad Rusijos daliniai būtų išvesti be tarpininkų. Baltijos šalių ateitis laikosi plonu siūlu, ir JAV negali nusigriebti nuo šių savo demokratiškų draugų“.

Pusryčių organizatoriai buvo patenkinti, kad tiek daug Kongreso narių buvo atstovaujami pusryčiuose. JBANC visuomeninių ryšių direktorė Sandra Aistars-Annus išreiškė viltį, kad tokie pusryčiai bus organizuojami reguliariai ir tarsi su kongr. Durbin štabu apie galimybes suorganizuoti kongresinę apklausą Pabaltijo šalių reikais.

Kongresmanai prašo greito Rusijos kariuomenės išvedimo

Washington, DC, balandžio 1 d. — Kongresmano Dick Durbin suorganizuotas Pabaltijo šalių nepriklausomybės rėmėjų JAV Atstovų rūmų narių laiškas prezidentui Bill Clinton buvo įteiktas prezidentui ketvirtadienį su visų jį rėmėjų kongresmanų parašais.

Jame jie giria prezidento poziciją, remiant Jelciną, nes Jelcinas ne tik įvedė demokratines reformas Rusijoje, bet taip pat rėmė Pabaltijo šalių nepriklausomybę. Bet laiške taip pat išreiškiamas susirūpinimas Rusijos gynybos ministro Gračiovo pareiškimu, kad Rusijos kariuomenės išvedimas bus sustabdomas. Laiške pripažįstama, jog tuo tarpu yra sumažėję Rusijos dalinių skaičiai, net kad Rusija yra pasirašiusi sutartį dėl kariuomenės išvedimo tik su Lietuva, ne su Estija ar Latvija ir kad derybos ta tema yra beveik taisyklos.

Be to, rašoma laiške, iki šiol vykdomas Rusijos kariuomenės išvedimas iš visų trijų kraštų nevyksta tvarkingai, o daro didelę ekonominę ir aplinkos žalą. Pavyzdžiui, Estijos valdžia prašė Rusijos sutikimo, kad Tarptautinė Atominės Energijos Komisija prižiūrėtų Rusijos dalinių išvedimą iš Padilskio branduolinio laivyno bazės, kad tuo užtikrintų saugų branduolinio atmatų disponavimą. Anksčiau rusai Padilski bazeje pagarsėjo sprausminio kuro išliejimu tiesiog į žemę ir atsikratymu laivyno katečių, paskandinant juos Padilski uoste. Nors pradžioje Rusijos valdžia davė leidimą vakariečių stebėtojams sekti išsikraustymą iš Padilskio, tą leidimą jie atsiėmė paskutinėse derybose su Estija sausio mėnesį.

Laiške rašoma, jog tarša ir panašios problemos yra visose rusų bazėse Pabaltijo kraštuose. Zvazde, Latvijoje, bazė aplėdžiantys rusų daliniai ten paliko minas ir užtaisytus sprogmenis. Be to daugelyje bazių vyksta nelegali prekyba, nepaskelbti manevrai ir rusų karių lėktuvų skraidymas, truk-

dantis žmonėms gyventi.

Laiškas baigiamas, išreiškiant kongresmanų įsitikinimą, kad JAV interesas yra skatinti Pabaltijo demilitarizavimą, puoselėti demokratiją ir regioninę stabilumą, skatinant pagarbą tarptautiškai pripažintoms sienoms ir buvusių sovietinių respublikų bei Pabaltijo valstybių suverenumui. Dėl to kongresmanai prašo prezidentą Clinton išreikšti prezidentui Jelcinui jų paramą ir paskatinti jį tęsti savo paramą Pabaltijo šalių suverenumui per ankstyvą, tvarkingą ir pilną Rusijos dalinių išvedimą iš Pabaltijo šalių.

Alto telegrama prezidentui

Chicago, Ill., kovo 30 d. — Amerikos Lietuvių Taryba antradienį pasiuntė telegramą prezidentui Bill Clinton, kuriuo išreiškiamas Amerikos lietuvių pasipiktinimas „Rusijos valdžios naujausia provokacija“, dar kartą stabdant savo dalinių išvedimą iš Lietuvos bei kitų Pabaltijo šalių. Telegramoje prašoma, kad JAV valdžia pareikštų stiprų protestą prieš tokį grubų grasinimą Rytų Europos stabilumui. Telegramą pasirašė Alto pirmininkas Grožvydas Lazauskas ir pirmasis vicepirmininkas Kazimieras Oksas.

KALENDORIUS

Balandžio 2 d.: Šv. Pranciškus iš Paolos, Nicetas, Elona, Varda.
Balandžio 3 d.: Ričardas, Kristijonas, Irena, Vytenis, Rimtautė.

ORAS CHICAGOJE

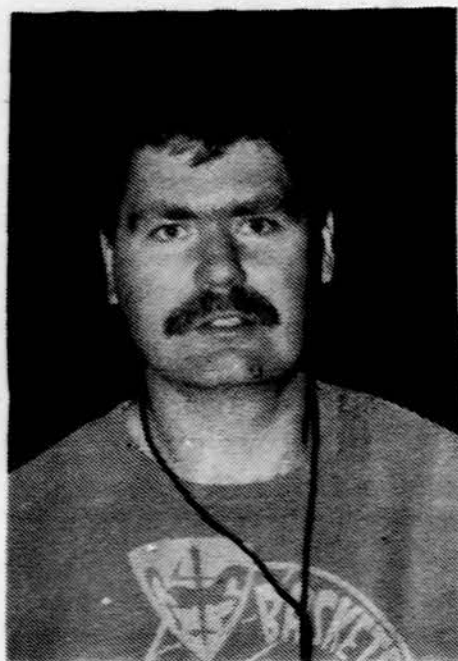
Penktadienį saulė tekėjo 5:34, leis 6:17. Temperatūra dieną 38 F (3 C), šaltoka, vėjuota, gali palyti ir pasnigti, naktį 25 F (-4 C).
Šeštadienį saulė tekės 5:33, apsiniaukę, šilčiau.

SPORTO APŽVALGA

NEW YORKO LAK – SENIAUSIAS LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS

Šių metų gegužės 29, 30 ir 31 dienomis New Yorke vyks 43-sios ŠALFAS s-gos metinės sporto žaidynės. Nepaisant kai kuriems miestams tolimų atstumų, žaidynėse dalyvaus arti 400 lietuviško sportuojančio jaunimo su rekordiniu skaičiumi krepšinio komandų. Tas žaidynės ruošia New Yorko LAK – Lietuvių „Atletų“ klubas, kuris tuo metu švęs 90 metų savo veiklos sukaktį.

Taip – 90 metų! Suprantama, kad tai seniausias lietuvių sporto klubas pasaulyje. Jis buvo įsteigtas Brooklyne 1902 metais, kai Lietuvos, kaip tokios, dar nebuvo. Būrelis jaunų lietuvių norėjo svetima me krašte pasportuoti, gal labiau pamankštinti savo raumenis, taip reikalingus tais laikais darbui ir gyvenimui. Norėjo išlaikyti ir savo kalbą.

Pat Torney

Vos 20 narių klubo pirmuoju pirmininku išsirinko J. Palkauską. Kitais metais narių buvo jau daugiau negu 200. Buvo kultivuojamas beisbolas, boksas, imtynės, sunkumų kilnojimas. Klubas augo ir stiprėjo, o 1921 metais nusipirko net nuosavus namus. Tais laikais klube užaugo ir garsesnių sportininkų – Kondrotas, pasižymėjęs imtynėse, o Šarkis Žukauskas buvo išrinktas klubo garbės nariu.

Po Antrojo pasaulinio karo, su gausiais naujų ateivių būriais, klubo veikla pasuko naują kryptį. Tuoju atsirado krepšinio ir stalo teniso komandos, sukruto ir kitos sporto šakos. Buvusio Scheinfeldo „Kovo“ krepšinininkai – Birutis, Grybauskas, Mikulskis, su Daukša, Ruzgu ir kitais 1955 metais jau laimi ŠALFAS s-gos pirmenybes. Titulą pakartojo ir 1957 metais. Stalo tenisininkai su Garunkščiu, Meilumi, Adomavičium laimi New Yorko varžybas. Neatsilikio ir šachmatininkai.

Maždaug tuo pat laiku organizavosi ir futbolo mėgėjai. Sudarę komandą, ir įstoje į pirmenybes, jie 1952 metais įsteigė New Yorko lietuvių sporto klubą. Jam penkerius metus vadovavo P. Katinas. Pirmoji komanda puikiai laikėsi vokiečių futbolo sąjungos lygoje. Klubas turėjo ir rezervinę bei jaunųjų komandas. Vėliau kelis metus klubui vadovavo A. Vakselis, po to V. Steponis. Kai klubas atsirado norinčių kultivuoti kitas sporto šakas, kilo reikalas jungtis su Brooklyno „Atletų“ klubu, kur kitos sporto šakos

jau gyvavo. Susijungimas įvyko 1960 m., o naujasis klubas pasivadino New Yorko Lietuvių „Atletų“ klubu. Pirmąją valdybą sudarė: pirm. A. Vakselis, J. Kepenis, J. Vilpišauskas, A. Daukša, A. Bagdžiūnas ir kiti. Visos sporto šakos subruzd, o futbolas net su penkiomis komandomis. Pirmoji tuoj laimi Knickerbocker taurės varžybas, o lietuvių pirmenybėse nugalė Čikagos „Lituanica“ 3:1.

Tačiau vyresniesiems sportininkams po truputį išeinant į pensiją, klubo veikla pradėjo silpnėti, pradėjo reikštis stagnacija.

Laimei, iš Kanados į New Yorką persikėlė žymus lietuvių sportininkas Pranas Gvildys. 1971 metais jis buvo paskirtas JAV Rytų Sporto apygardos pirmininku. Lietuvių sportinė veikla visame rytu pakraštėje bematant atkuto, o ypač atsigavo „Atletų“ klubas su visomis sekcijomis ir su šimtaine prieauglio. Nors klubo valdyboje buvo Klivečka, Šilbajoris, Steponis ir kiti, „spiritus movens“ buvo Pranas Gvildys.

Tais metais jau buvo baigtas statyti New Yorko Kultūros Židinyje, kuriam klubas sukaupė net 200,000 dolerių, o jaunimas turėjo kur sportuoti.

1978 metais klubo pirmininku išrenkamas Pranas Gvildys. Didžiulis sportininkų būrys vežamas į I-sias Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynes Toronte. Iš ten grįžo su daugybe aukso medalių: jaunųjų ir jaunųjų krepšinis; futbole pirmoji ir rezervinė vėl nugalė Čikagą. Neatsilikio ir lauko tenisas, lengvoji atletika bei plaukimas. Deja, netrukus po to futbolininkų gretos pradėjo retėti ir sekcijos egzistencija pasibaigė. Tais pat metais klubas šventė 75 metų jubiliejų.

Per sekančius metus klubo valdybos dažnai keitėsi, tačiau klubo veikla nemažėjo. II-se PLS žaidynėse Čikagoje „Atletai“ dalyvavo su daugiau negu

Futbolo klubo „Lituanica“ metiniame susirinkime vienbalsiai perrinkta valdyba 1993 metams. Reiškia „liaudis“ patenkinta savo „valdžia“. Iš k. sėdi – A. Mikus, treneris Don Brando, pirmininkas A. Glavinskas, dr. E. Ringus ir E. Šulaitis. Stovi – dr. I. Hidvegi, J. Lisauskas, G. Bielskus, L. Juraitis ir J. Juška.

šimtu sportininkų ir iškovojo daug laimėjimų. Vis Prano Gvildžio pastangomis, „Atletų“ klubas gausiai dalyvavo ir III-se PLS žaidynėse Australijoje. Čia jų krepšinio komanda nustebo visus savo pergale prieš Lietuvos krepšininkus, nors baigėme ir turėjo jiems nusileisti, pasitenkindami antra vieta. Nemažesnę būrį gražiai aprengtų sportininkų Pr. Gvildys nuskraidino į Lietuvoje vykusias IV-sias PLS žaidynes.

Reikia pastebėti, kad per paskutinį dešimtmetį „Atletų“ krepšinio komanda dominavo mūsų krepšinyje, pasipuošdama titulu net penkis kartus. Krepšinio sekcijos ir komandos treneris per tą dešimtmetį buvo ir tebėra Pat Torney. Komandos pažiba yra Ričardas Šimkus, kviestas į Lietuvos olimpinę rinktinę ir kiti iškilūs žaidėjai, kaip Vaitkus, Mikalauskas, Birutis, Šimko ir kiti.

Per 90 metų klubo veiklos, saivame aišku, yra daugybė žmonių, kurie aukėjo savo darbą ir laiką klubo veiklai ir jaunimui. Juos visus čia suminėti – reikėtų ištisos knygos, čia – tik keletas tų, kuriuos nuotėkio klubui palinkėti: Vakselis, Bagdžiūnas, Daukša, Kepenis, Vilpišauskas, Šilbajoris, Jankauskas, Steponis, Mičiulis, Staknys, Prapuolenis ir, žinoma, Pranas Gvildys.

Ką tokiame klubui palinkėti? Pirmiausia – kad vyresniųjų darbuotojų sveikata ir entuziazmas dar tvertų ilgus metus. O antra – kad per tą laiką priaugtų naujų jėgų, kad klubas gautų dar iškilmingiau švesti 100 metų veiklos jubiliejų.

Vyt. Grybauskas

Algis Šilbajoris ir Pranas Gvildys, daugeli metų vadovavę New Yorko Lietuvių Atletų klubui.

Futbolas Chicagoje

„LITHS“ IR ŽIEMĄ FUTBOLĄ SPARDO

Salės pirmenybės pasibaigė

Sužaidus devynias futbolo rungtynes, salės pirmenybės kovo 14 dieną pasibaigė. Jose dalyvavo „Lituanica-Liths“ 2 komandos – jaunių ligi 19 metų ir vyrų major divizionas. Mūsų komanda, žinoma „Liths“ vardu, salės pirmenybių major divizionoje retas svečias. Į ją sugrįžo maždaug po 25 metų, praėjusį sezoną laimėjusi pirmos diviziono meistrinio titulą. Major divizionoje rungtyniavo 10

geriausių komandų. „Liths“ užėmė 6 vietą. Italų „Marsons“, su kuria mūsų šaliai sužaidė 4:4, užėmė pirmą vietą, Iroku „Eagles“ antrą ir „Serbs“ trečią. Čekų „Sparta“ ir „Vikings“, užėmė paskutines vietas, iš major diviziono iškrito.

Nors „Liths“ komanda turėjo pasitenkinti vieta žemiau komandų rikiuotės vidurio, bet produktingiausias golamušis buvo mūsų šalis žaidėjas Virgis Žuromskas. Jis įkrito 14 įvarčių ir buvo apdovanotas trofėjum.

Virgis Žuromską, geriausią šio sezono golamušį, sveikina „Lituanicos“ futbolo komandos vadovas Gediminas Bielskus. Sėdi komandos treneris Dan Brando.

Nuotr. E. Šulaitis

43-SIOMS ŠALFAS ŽAIDYNĖS BESIRUOŠIANT

Kovo 23 Kultūros Židinyje, Brooklyne, įvyko pirmasis 43-jų Š. Amerikos Lietuvių Sporto žaidynių organizacinio komiteto posėdis. Dalyvavo 16 komiteto narių. Posėdį vedė komiteto pirm. Pranas Gvildys. Buvo pristatytas ir patvirtintas šventės Garbės komitetas; Lietuvos ambasadorius JT-se Anicetas Simutis, vysk. Paulius Baltakis, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytas Maciūnas, Kanados LB Krašto valdybos pirm. Jonas Vaičiūnas, ŠALFAS pirm. Audrius Šileika, SLA pirm. dr. Vytas Dargis, Tautos fondo pirm. Aleksandras Vakselis, Lietuvos iškilusis krepšininkas Šarūnas Marčiulionis ir Kultūros Židinio tarybos pirm. Algirdas Mačiulaitis.

Buvo aptarta visa šventės eiga – susipažinimo vakaras, kiti pasilinksminimo vakarai, finansų telkimas, šventės leidinėlis, atskaitomybės klausimai, sportininkų priėmimas, informacijos klausimai, dovanos ir atžymėjimai, maitinimas, transportacija.

Šventė vyks Memorial dienos savaitgalį, gegužės 28-31 d. New Yorke. Krepšinio ir tinklinio varžybos vyks trijose salėse Long Islande, šachmatai ir stalo tenisas – Kultūros Židinyje.

Bus paruošti žemėlapių, nurodant pagrindinius šventės punktus. Organizacinio komiteto sąrašas: pirm. Pranas Gvildys, nariai: Vytautas Kulpa, Tomas Lora, Paulius Jurkus, Aleksandras Vakselis, Rasa Alksninytė, Vida Jankauskienė, Ričardas Nemickas, Romas Kezys, Juozas Milukas, Aras Vebeliūnas, Pelė Kezienė, dr. Saulius Skeivys.

Varžybinių komitetą sudaro: pirm. Algis Jankauskas, krepšinis – Patrick Torney; tinklinis – Vytas Papartis; plaukimas – Arvydas Barzdukas; šachmatai – Edvardas Staknys; lauko tenisas – Algis Kezys; stalo tenisas – Rimas Ig-naitis.

Aptartas ir priimtas provizorinis šventės biudžetas. Išlaidos – 13,500 dol., pajamos – 11,000 dol. Pr. Gvildys jau yra surinkęs apytikrą šventės dalyvių skaičių. Laukiama 400-500 sportininkų – 8 vyrų A krepšinio komandos, 12 vyrų B krepšinio komandų, 3 moterų krepšinio komandos, 2 jaunių B krepšinio komandos, 8 vyrų tinklinio komandos, 6 moterų tinklinio komandos, arti 40 lauko teniso žaidėjų, 20 stalo teniso žaidėjų, 15 šachmatininkų; 8 plaukikai.

Organizacinis komitetas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumeratora mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.	
U.S.A.	\$80 \$45 \$25	
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90 \$50 \$30	
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45 \$30 \$25	
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)		
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50 \$30 \$25	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

Futbolo pirmenybių salėje pagrindinis tikslas, atrodo, yra neleisti žaidėjams „surūdyti“ ir surambėti per žiemą. Dalyvaujant varžybose, reikia joms pasiūlyti minkštintį ir treniruotį. Iš šalies žiūrint, idėja gera, bet brangi. Rungtynėms salės veltui niekas neduoda. Ją reikia samdyti ir patiems klubams užsimokėti. Gi sporto klubai jokios paramos nei iš miesto, nei valstijos valdžios negauna. Su centu visi skaitosi, kaip su šv. Tėvu. Mėgėjų sportas – klasiškai privatus biznis. Verskis, kaip išmanai.

J.J.

Pirmenybėms pasiruošimo rungtynės

Šį sekmadienį, balandžio 4 d., „Liths“ vyrų komanda žais draugiškas rungtynes prieš čekų „Spartą“. Rungtynės vyks Marquette Parko aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Rezervas žais 1 val.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. – 7 v.v.

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. – 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. – 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6989 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą

Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2806
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2870
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-381-3772

DR. PETRAS ŽLOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638

Val.: pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6;

Šeštadieniais pagal susitarimą

PASEKTI JŲ PAVYZDŽIU

Pro buvusios „geležinės uždangos“ plyšius nedaug turėjome laisvo, spontaniško ryšio tarp lietuvių išeivijoje ir tėvynėje. Nuolat jautėme nemažą informacijos alkį ir gaudyde gaudėme kultūrinių apraškų nuotrupas, prasiskverbiančias į Vakarus. Iš tų nuotrupų kone pusimtyje metų stengėmės statyti tiltus tarp sveturatsidūrusių lietuvių ir gimtojo krašto, kad kartais tikrai nepaliktume ta tamsių pranašysčių „nudiūvusios ir atkritusios nuo tautos kamieno šaka“.

Ilgainiui susikūrėme savo lietuvišką pasaulį, nepaisant, kuriame svetimame krašte reikėjo šaknis įleisti. Kadangi bet kokia vilties prosvaitė greitai sulaukti Lietuvos laisvės ir vėl susijungti su tauta išlėsdavo vos švystelėjusi, apsiptatome su savo aplinka, gyvenimo būdu ir net lietuviška veikla išeivijoje. Gyventi juk reikėjo. Gyventi, kovoti ir kalbėti už tuos, kurių balsas nepajėgė pralaužti „geležinės uždangos“ ir pasiekti laisvojo pasaulio ausis.

Tačiau daugelio pasamoneje ruseno baimė, kad vieną gražią dieną, kai laisvai galėsime susitikti su savo tautiečiais iš tėvynės, mes su jais nebesusišnekėsime. Mūsų lietuvių kalbos raida sustojo, vos žengus žingsnį už savo krašto ribų, o tėvynėje ji plėtojosi, tobulejo, vystėsi toliau. Gyvendami svetimuose kraštuose, į kalbą primaišėme germanizmų, anglicizmų, ispaniškų sąvokų. Svetimžodžiai, o ypač svetimų kalbų vertiniai, sakinių struktūra ir kitos kalbos ypatybės, lyg varpusiai prastai prižiūrimi pievelėje, po kurio laiko taip išpildytino, kad pradėjome jų nebepajusti.

Kol savo tarpe turėjome pagėgėlio likimu kartu besidalinančius kalbininkus – Barzdą, Dambriūną, Salį, Skardžį ir kitus, jautėmės tvirtiau. Jie kiekviena proga pasistengė pirštu bakstelėti į kalbos klaidas ir jas taisyti. Kai jie iš mūsų tarpo pasitraukė į Amžinybę, vėl liko pūdyti lietuvio kalbos dirvonai, ir vėl juose veisėsi „piktžolės“.

Pagaliau nuostabių įvykių raida sunaikino ne tik „geležinę uždangą“, bet ir tuos, kurie ją statė. Tarp mūsų tėvynės ir sveturatsidūrusių išnyko bendravimo kliūtys. Beskubant „išsišnekti“ po tiek išsiskyrimo metų, pasirodė, kad išeivijos pesimistų baimė turėjo

pagrindo: mūsų lietuvių kalba tikrai skiriasi nuo tėvyninių iš Lietuvos. Tik tas skirtumas ne visiškai toks, kokio tikėjome.

Jeigu į išeivių kalbą brovėsi svetimybės, tai su jomis bent buvo nuolat kovojama – spaudoje, lietuvininėse mokyklose, organizacijose. Nei vienas, save laikas bent pusinteligencija, viešai nedrįso „prikabinti“ lietuvišką galūnę angliškam žodžiui, ir ji vadinti lietuvišku. Kai į visuomeninę veiklą pradėjo jungtis jaunesnioji karta, o su dėtingesniais reikalais apatarti nesurado lietuviškų atitikmenų, verčiau tas sąvokas išreiškė anglų kalba, bet nesigriebdavo tokio „darybos būdo“ lietuvių kalbai „praturtinti“.

Matyt, tokių skrupulų neturėjo lietuvių tėvynėje. Mus labiausiai ir nustebino kaip tik šis „modernizmas“, kai vietoj subyrėjimo ar suirimo atsirado „kolapsas“, vietoj spaudos – „publikacijos“, vietoj stovyklavimo – „kempingas“, vietoj pranešimo – „brifingas“ ir taip toliau – iki begalybės... Tos svetimybės yra išpildytinos ne tik šnekamojoje kalboje, bet ir spaudoje. Tarp rusų kalbos vertinių ir angliško žodžio su lietuviškomis galūnėmis, reikia mokėti bent tris kalbas, kad galėtumėm paskaityti laikraštį iš Lietuvos.

Tačiau yra ir šviesulys. Š. m. kovo 5 d. „Tiesoje“ rašoma, kad sudaryta Kalbos inspekcija, kuri „kontroliuoja, kaip vykdomi Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimai, kurie yra privalomi visoms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, leidykloms ir redakcijoms“.

Jau patvirtinti „Žodžių sandaros klaidų“, „Sakinio dalių ir sakinių jungimo klaidų“ bei „Neteiktinos žodžių tvarkos“ sąrašai. Už Kalbos komisijos nutarimų nevykdymą taikomos administracinės nuobaudos... Paskelbus tokį sprendimą, be abejo, mūsų bendrinės kalbos tėvo Jono Jablonskio dulkės karste iš džiaugsmo šoktelėjo, o kiekvienas lietuvis, kurio širdyje teberusena meilė savo senai, garbingai lietuvių kalbai, tuos nutarimus nuosirdžiausiai sveikina. Kokia nuostabi idėja: bausti už kalbos klaidas! Jeigu ir mes galėtume pasekti tuo pavyzdžiu, tikrai labiau „susiimtume“ ir nebūtų taip sunku atsimiti, kurių žodžių nevertoti, kurių klaidų vengti, kaip savo kalbą gerbti...

D. B.

Žaidimas. Iš kairės: Lana Janszyn, Algis Grybauskas, Antanas Senkevicius. Nuotr. Dainės Quinn

PIRMOSIOS LIETUVOS LAKŪNĖS

Civilinių lakūnų kursų 65-sioms metinėms

Skraidymo idėja Lietuvoje išpopuliarino mūsų karo aviatoriai. Profesionalūs lakūnai įrodinėjo, kad Tėvynę gali ginti ir visuomenė, skatino steigti jos organizaciją, kurion susispietę skraidymo mėgėjai prireikus galėtų papildyti karo aviatorių gretas. Tokia organizacija – Lietuvos aeroklubas – buvo įkurta 1927 m. gegužės 1 d.

Ji organizuoti buvo nelengva, nes tada dar mažai kas Lietuvoje pažino kovos, žvalgybos, mokymo, susisiekimo, pašto, sporto sparnuotus mašinas. Klubą įsteigė ir kvietė į darbą civilius žmones Karo aviacijos lakūnai. Daug sumanomo atidavė Lietuvos civilinės aviacijos plėtojei prof. Zigmas Žemaitis, 1929-1940 metais vadovaudamas Lietuvos aeroklubui. Tikrųjų narių skaičius palaipsniui augo. Pirmaisiais metais į klubą įstojo 57 entuziastai, 1928 m. jau turėjo 100 narių, 1929 m. – 131, 1930 m. skaičius pasiekė 268 narius, o 1931 m. iki 331 nario. Be to, klubas turėjo net 17,000 prijauniančių narių.

Antraisiais gyvavimo metais klubas pradėjo rengti civilinius lakūnus. Į kursus buvo priimami tik tikrieji nariai. Jų rengimą, klausą, nervus, širdį, plaučius, jautrumą tikrino aeroklubas gydytojas. Nepilnametiai turėjo pristatyti tėvų raštą, kad leidžia mokytis skraidyti.

Nors mokslas kainavo gana brangiai – 2,000 litų, bet norinčių tapti civiliniais lakūnais netrūko. Pirmiausia kursantai turėjo išlaikyti teorinę programą: pažinti vidaus degimo variklius, skridimo teoriją (aerodinamiką ir statiką), aeronavigaciją ir meteorologiją, aviacijos istoriją. Pagal kursanto sugebėjimą su instruktoriumi pakildavo ir nusileisdavo 60-120 kartų ir 50-60 kartų savarankiškai. Normaliai kursantai mokėsi skraidyti neilgiau kaip du tris mėnesius. Išlaikę egzaminus, kursantai gaudavo civilinio lakūno piloto teisę.

1933 m. išleistoj knygoj „Paukščių keliais“ išspausdintos pirmųjų trijų laidų civilinių lakūnų nuotraukos, informuota, kad į pirmą kursą laidą įstojo 42 vyrai, teorinius egzaminus išlaikė 12 asmenų. 1929 m. gavo civilinių lakūnų teises V. A. Civiškas, J. Narbutas, L. P. rednis ir T. Zauka. Juos mokė instruktorius, karo lakūnas

majoras J. Garolis.

Į antrą laidą buvo priimti 48 entuziastai, teorinius egzaminus išlaikė 24 asmenys. 1930 m. pilotų teises gavo J. Jasinskas, A. Kraucevičius, V. Petrauskas, St. Jurevičius ir V. Kareiva. Juos mokė instruktorius karo lakūnas leitenantas Jonas Mikėnas. Vėliau jis tapo gabiu mechaniku, puikiu lakūnu, pagaliau ir sumaniu dailininku, profesoriumi.

1932 m. birželio 17 d. „Bangos“ žurnalas informavo, kad į civilinių lakūnų kursų įstojo ir dvi valdininkės: Liorentaitė ir Jautokaitė. Tų patių metų „Bangos“ 39 nr. išspausdinta nuotrauka, po kuria parašyta: „III civilinių lakūnų laidą rengia lėktuvų skrydžiui. Tarp kursantų matome ir dvi moteris – J. Jautokaitę ir A. Liorentaitę. Jos uoliai mokėsi teorinių dalykų, vėliau stropiai pratinosi skraidyti“.

Tame pačiame žurnalo numerioje ir tos pačios laidos civilinis lakūnas K. Puras rašė: „Mūsų grupę sudaro keturi vyrai ir dvi moterys. Beveik visi tarnautojai. Dirbti ir mokytis nelengva, nes tenka antrą valandą keltis ir iš miesto pėsčiomis skubėti į aerodromą. Pamokų metu gero karo pavargdavome. Nepailsėję, privalejome vykti į tarnybą. Vakarašais nuo 17 iki 21 val. skraidėme. Iš pradžių ir nuo jų nuvargdavome“.

1932 m. „Lietuvos aidas“ informavo, kad rugsėjo 26 dieną mūsų civilinei aviacijai yra istoriška, nes tą dieną lietuvių moterys pradėjo savarankiškai padangėmis skraidyti, ko iki tol nėra buvę. Pirmosios išdrįso varuoti lėktuvą aeroklubo kursantės A. Liorentaitė ir J. Jautokaitė. Skraido pasikeisdamos, sekasi gerai.

Minėtoje knygoje paskelbta, kad trečią civilinių lakūnų laidą baigė A. Liorentaitė, J. Jautokaitė, J. Krygeris, V. Tomkevičius, V. Juodis ir K. Puras. Juos mokė instruktorius karo lakūnas atsargos leitenantas K. Lisauskas.

1936 m. birželio 7 d. Tauragėje vykusioje aviacijos šventėje A. Liorentaitė išsoko iš lėktuvo su parašutu ir tapo pirmoji Lietuvos parašutininke. 1937 m. gegužės 16 d. ji šoko vienoje grupėje su V. Ašmensku, J. Balčiūnu, B. Civiškaitė, A. Gysu, R. Heinrikiu, J. Martinaičiu ir K. Vasiliausku. Tuo laiku ji buvo pirmoji moteris

civilinė pilotė ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos valstybėse.

1939 m. Lietuvos aeroklubas, paskelbęs, kad mokslą einančiam jaunimui duoda kai kurių lengvatų, atjaunino lakūnų kursantų sudėtį. Sudarė vieną jų grupę iš studentų, o kitą iš vyresnių klasių mokinių. Išėjo aviacijos teorinius dalykus, kursantai nemokamai mokytis skraidyti. Vasaros atostogų metu Kauno VI valstybinės gimnazijos šešiolikametė mokinė Izabelė Plyčiūtė gerai užsirekomendavo. Instruktorius globojama, 74 kartus lėktuvu pakilusi ir nusileidusi, pradėjo savarankiškai skraidyti, išlaikė egzaminus ir gavo civilinės lakūnės vardą. Skraidymo meistriškumo ją mokė instruktorius, atsargos karo aviacijos kapitonas L. Taunys. „Karys“ rašė, kad gavusi pilotės liudijimą, I. Plyčiūtė savarankiškai nuskrido į Lietuvos aeroklubą aviacijos dieną, rengtą Žagarėje.

„Mokslų dienų“ žurnalo bendradarbis, Kauno „Aušros“ berniukų gimnazijos 6b klasės mokinys, sklandytojas V. Vaitkus savo pasikalbėjimą su ja pavadino „Jaunoji lakūnė pasakoja“. Idomiai aprašė, kaip ji pratinosi valdyti lėktuvą, su instruktoriumi ir viena mokėsi skraidyti, kaip sidabriniai lėktuvų sparnai nešė viršum miesto, žaliuojančių laukų ir pievų, kaip iš tolo matė savo Šančių gimnaziją, tarp baltų debesų nykstančią saulę, kad pajuto nuokusį ant žemės, atsidūrusi daržė, pamatiusi čia pat stanciją spygliuotą vielu tvorą, dangų besistiebiančias tuopas... Nedaug betruko, kad pakibitų ant medžių viršūnių. Pas naują parašutininę tuojau pat atsukubėjo automobilis, iš jo išsoko lakūnai ir sklandytojai sveikino laimingo šuolio iš debesų proga.

Apie antrą 1939 metais pradėjusią savarankiškai skraidyti jaunuolę žurnalas „Moteris ir pasaulis“ taip parašė: „Studentė Birutė Civiškaitė, šiais metais gavusi Lietuvos aeroklubu stipendiją, išėjusi teorinį kursą ir padariusi nustatytą skaičių skrydžių su instruktoriumi, jau skraido savarankiškai. 1937 m. ji pradėjo šokinėti su parašutu“.

„Ištempė ausis klausydavome, – sako jos sūnus, „Aleksotro“ stiklo fabriko vyriausios metrologas Rimantas Genys, –

Adv. Regina Narušienė, Amerikos ambasadorius Lietuvai Darryl Johnson ir jo žmona Kathleen š. m. kovo 26 d. besilankant Čikagos lietuvių įstaigose. R. Narušienė buvo ambasadoriaus vadovė šiuose apsilankymuose.

Nuotr. J. Tamalaicius

kaip mama pasakojo apie pirmąjį iš padangės šuolį, kuris vos netapo paskutiniu. Savo drąsa, energija ir veržlumu ji žavėjo žmones. Aerodrome visi ją pažinojo, nes nuo jaunų dienų jame leisdavo laisvalaikį. Patyrusi, kad numatoma leisti moterims šokti su parašutu, paprašė priimti į tą šokėjų gvardiją. Bet netiko nė vienas automatiškai išsiskleidžiantis parašutas, nes buvo per liekna. Instruktoriai pasiūlė šokti su tokiu parašutu, kurį tenka patiam išskleisti. Mamytė nedvejodama priėmė pasiūlymą, nes labai viliojo šis išmėginimas.

Skrido su Jurgiu Steikūnu. Mamytė turėjo šokti pirmoji. Vos buvo atidarytas lėktuvo durys, oro srovė ištraukė ją į erdvę. Galvojo, kad Jurgis pastūmė. Akimirka užgniaužė kvapą. Nekartą persivertusi susivokė, kad reikia ištraukti žiedą. Neskubėdama suskaičiavo: 21, 22, 23, kaip instruktorius nurodė, apčiuopusi išsigelbėjimo niekų, truktelių – jis nė krust. Dar kartą pamėgino – tas pats. Aukštis nesulaikoma mažėjo. Drąsule griežė žiedą abejomis rankomis ir, sukaupusi visas jėgas, jį ištraukė. Parašutas išsiskleidė visai netoli žemės. Nelauktai ji pademonstravo puikų uždelsimą. Vadovai truputį papriekaištavo už nerangumą.

Taip mano brangi mamytė tapo parašutininke, suoliais iškovojusi autoritetą, įtikino aero-

klubo vadovus, kad ji „ne iš kelmo spirta“.

Kur tos šaunuolės dabar? Dvi jų nepanoro gyventi okupuotoje Lietuvoje. 1944 m. su skausmu širdyse paliko mylimą Tėvynę. Apie pirmąją Lietuvos civilinę lakūnę, parašutininę, buvusią telefonistę Antaniną Liorentaitę tik tiek žinoma, kad veteranės dienas leidžia JAV, berods, Floridoje. Izabelė Plyčiūtė-Beleišis gyvena Australijoje, vertiasi daržininkyste. Turi du sūnus, vieną vaikaitį ir dvi dukraitės. Vyras 1969 m. mirė. Mažiausiai žinių pavyko rasti apie J. Jautokaitę. Jeigu kas žino, kur mokydamasi skraidyti ji dirbo, kaip pergyveno Lietuvos okupaciją ir kur lemtis nuvedė, prašome informuoti redakciją.

Iš dokumentų matyti, kad Birutė Civiškaitė-Genienė-Mieliauskienė buvo darbšti ir ištverminga. Dar studijuodama universitete, 1938 m. pradėjo dirbti buhalterės inspektore, tais pačiais metais baigė 10 mėnesių medicinos seserų kursus, o kitais metais išgijo ir ekonomistės specialybę. Dirbo Aleksoto poliklinikoje medicinos sesele, Namų valdyboje – inspektore ir kitur. Pasikeitus aplinkybėms, susidomėjo motorlaivių sportu. Teisėjaudavo varžybose, vykstančioms Nemune ties Kaunu. 1970 m. po sunkios ligos, eidama 55-tus metus, ji mirė. Palaidota Senavos kapinėse.

Vandalinas Junevičius

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

120

Pradedu pasakoti ir jaučiu šilumą. Ir skausmas lyg atsileidžia, tik smagus virpulis bėga kojomis. Kalbu ir gerai savo balso negirdžiu, ir galvoju, kad tai dėl to, kad ji čia sėdi šalia. Noriu pasakyti, kad nesikeltu, visą laiką sėdėtu šalia, pamitų ranką, pasidėtu ant kelių ir paglostyti, bet žodžiai nebeina pro lūpas. Iš manęs viso telieka tik smagus apsvaigimas, ir man rodosi, kad laikau galvą padėjęs ant kelių.

Kai atbudau, buvo šviesu, truputį sunki galva, maudė pety, sprandas, negalėjau pakelti rankos ir kiekvienas mašinos krestelėjimas atsiliepė skausmu, bet kaulas nebuvo lūžęs.

– Bus gerai, – pasakė daktaras.

Ir aš žinojau, kad bus gerai, bet prakeikta skaudėjo.

Paskui atėjo Mikas ir kaimynė. Ji atnešė valgyti, o jis taip sau pašnekėti. Kol valgiau, Mikas atsisėdo ant vienintelės kėdės, o ji ant lovos krašto ir nusišmaukė vilnonę skarelę nuo galvos ant petių.

– Baisiai karšta, – pasakė. – Gal praversti langą.

– Ne, man gera, kai šilta. Ne taip skauda. Jūs galite nusivilkti.

Ji nusivilko, padėjo apsiaustą ant lovos galo, apsišmaukė melnyną suknelę ir vėl atsisėdo, o Mikas tik atsisėgojo.

– Kuo vakar pasibaigė? – paklausiau.

– Susirašė, daiktus į sandėlį grąžino, o vyrukus išsivežė. Žodį išlaikiau!

– Bet kaip tu juos užtikai? Loterijoj du kartus iš eilės neįmanoma laimėti.

Jis nusišypojo, šypsosi ir ji. Iš akių matyti, kad ji jau viską žino, bet dar su malonumu daug kartų tą patį klausytų.

– Čia buvo ne loterija. Tokių pasiutusiu dienų nebuvau savo gyvenime išgyvenęs. Kiek sykių pats save kvailiu vadinau, norėjau spjauti ir mesti, bet išlaikiau. Taigi tas visais naktis šunim buvau. Stovėjau ir žiūrėjau, ir klausiau, ir uodžiau. Kai gražnis oras ir šviesnis, galėjau stovėti išvietęs tarpdury. Iš ten buvo galima matyti, jeigu kas imtų apie sandėlį tupinėti. Kitas naktis kaip šuva tupėjau drebulynėlyje. Septyniolika naktų iš eilės be kailinių, be veltinių, nuo vakaro ligi aušros. Gali netikėti, bet daugel sykių verkėti norėjau ir kelis kartus maniau jau rimtai sirgsias, bet neverčiau ir nesusergau. Taip turbūt reikėjo. Ir sušlavau. Vakar atėjau, lietus pila ir taip tamsu, kad ant širdies sunku darosi. „Ar aš prakeiktasis koks“, galvoju. Už ką man? Ar mano kiaušės, ar mano pupos. „Kvailys tu, kvailys“ kartojau, bet tupiu. Kai tupi, geriau matyti, ir lietus nuo apsiausto nebeba ant pakinkų. O lietus pila kaip iš kibiro. Ir ne kaip iš kibiro, bet kaip iš gaisrininko švirkšto. Staiga krūptelėjau, ir iš karto šilta pasidarė. Taip, lyg iš gerai prikritęs krosnies būtų vėjas papūtęs. Pro sandėlio kampą tikrai šmėtelėjo žmogus. Aš tupėjau gal už gerų dešimt žingsnių. Dar labiau susigūžiau. Atsimeni, ten pridrygė eglučiu. Susigūžęs patamsy ir aš turėjau būti į eglutę panašus. Jis nuėjo kitu sandėlio pakraščiu, paskum atėjo prie drebulynėlio, visiškai netoli manęs, pasidairė, pastovėjo ir vėl sugrįžo prie to paties lango. Palaikiau, kol pirmą maišą iškėlė ir nulėkiau pas policijos viršininką. Pasakiau, kaip yra ir kaip turės būti. Jis nubėgė pasiimti policijos rezervo, o aš tavęs. Norėjau, kad ir tu pamatytum, bet matai, kas atsitiko. Verčiau būtum gulėjęs ir ramiai miegojęs.

– Tada būtum gavęs tu. Ir galu prisiekti, būtum gavęs tiesiai per galvą.

– Kažin.

– Jis ir norėjo tau drožti, bet kai pagavau už kupros, tai atsisuko ir drožė man.

– Tada būtų buvę dar blogiau, žinoma. Matyt, taip reikėjo. Ir žinai, ką latvis pasakė, kai sulipom važiuoti.

– Na.

– Sakė, duok ranką. Viskas per pusę, ir nė lapė nelos.

– Kvailys.

– Ne kvailys. Pusę vis dėl to norėjo gauti.

– O dabar turi viską, ir gerai, – pasako kaimynė.

Kol Mikas pasakojo, ji visą laiką žiūrėjo į jį, o aš į ją. Ji tikrai graži: akys tamsiai rusvos, pilnos ugnies, antakiai juodi, veidas nuostabiai baltas, nupliektas sveiku raudonu, nosis smulki ir tiesi, o lūpos pilnos gyvo raudono, lyg spinduliuotų karščiu. Tamsius plaukus susisukusi į aukštą garbanas ir prisisimeigusi mažom šukutėm, rusvom su siaurais siaurais sidabriniais ruoželiais. Pro Miko žodžius galvoju, kad toji gražnė už tą estaite sesutę. Bet tik tos grožis vien veide, o anos visur, pasiliejęs per visą, kaip ištvinusi upė.

Juodu dar ilgai sėdi, ir kai išeina, mane suima snaudulys. Skausmas virto į buką maudimą, ir aš imu galvoti, kad gerai, jog taip atsitiko. Dabar ilgai galėsiu neiti į mišką. Sėdėsiu namie ir skaitysiu. Paprašysiu, kad nieko neatkeltų gyventi. Sakysiu, noriu pasirengti į universitetą. Paskui gal išėisiu pasi-vaikščioti, gal su ta estaite. Ji vakar buvo tokia gera, išsėdėjo šalia, kol užmigau.

Iš snaudulio pažadina Mikas. Dabar jis ateina vienas. Atneša kavos ir pyragaitių. Kaimynė iškepusi.

– Kai su manim šneka, ji tiekala tik apie tave, – sako.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

ŽAVUS DAINOS IR MUZIKOS DUETAS

Trečiądienį, kovo 17 dienos vakare, Clevelando Dievo Motinos auditorijoje susirinko muzikos ir spaudos mylėtojų būrys į „Draugo“ dienraščiui paremti koncertą, turėjusi įvykti praėjusį sekmadienį, bet buvo atšauktas, dalį Amerikos suparalizavus šio šimtmečio didžiausio sniego pūgai. Įėjus į salę, publikos dėmesį patraukė koncertui skoningai paruošta scena: joje nebuvo nereikalingo balasto, tik žydra scenos giluma, apsupta smėlio spalvos užuolaidomis, ir du gyvų gelių vazonai. Kai į sceną įžengė į žalsvą plastakę panaši Giedrė Kaukaitė ir Clevelando publikai iš ankstesnių koncertų pažįstama pianistė Gražina Rūčytė-Landsbergienė, jos buvo sutiktos stipriais pasveikinimo plojimais.

Pirmoji koncerto dalis buvo skirta jaunesnės kartos išeivijai mažai pažįstamų Lietuvos kompozitorių kūriniais. Solistė Giedrė Kaukaitė, Vilniaus operos pagrindinių vaidmenų atlikėja ir La Scajole išsi-tobulinusi Lietuvos Muzikos Akademijos dėstytoja, programą pradėjo Justino Bašinsko vokalinio ciklu „Teka upelė“. Gražinos Rūčytės palyda fortepijone ir solistės dainavimas nuaidėjo sidabrinio upelio čiurlenimu, sujungdamas muziką ir dainą į subtilų duetą. Tenka su malonumu pastebėti, kad pianistė Rūčytė, koncertavusi didžiojo pasaulio koncertų salėse, turėjo persiorientuoti į akompaniatorės vaidmenį, kas jai puikiai pavyko.

Toliau sekė Felikso Bajoro kompozicijos, tiek savo saskambiu, tiek tema ir nuotaka originalios ir įvairios – nuo liaudies motyvais aukštai-tiško „Užaugo berželis“, greito tempo ir „staccato“ „Jojau dienele“ iki graudžiai jaudinančios „Karo dainos“. Pagal Vytauto Bložės žodžius, gailiai nuskambėjo „Lopšinė“ ir ilgesingai „Kur tėvulio klėtelė“. Algimanto Bražinsko dvi raudos ir auksinės, sukurti pagal poeto Marcelijaus Martinaičio žodžius, buvo atlikti labai jautriai ir subtiliai. Jau pirmoje programos dalyje Giedrė Kaukaitė parodė plačią savo balso skalę ir retą vaidybinių talentą; jos veido išraiška ir kūno judesiai harmoningai derinosi su dainos tekstais ir juos išryškino, kurie vietomis buvo užbaigti pašnibždomis ar recitatyvu. Ji scenoje buvo gyva kompozitorių interpretatorė, sugėbanti publikai perduoti ir jausmą, ir mintį, ir nuotaką.

Antroji repertuaro dalis buvo pradėta vokiečių romantiškojo klasicizmo atstovo Johannes Brahms kūriniais. Solistė vokiškai sudainavo aštuonias Brahms dainas, parinkusi skirtingus kūrinius tiek nuotaikos tiek tempo atžvilgiu. Gražina Rūčytė virtuosiškai akompanavo, subtiliai interpretuodama aukštos technikos reikalaujančias gaidas, susiliedama su soliste į darnią visumą. Ypač gražiai nuskambėjo „Lietaus daina“ („Das Regenlied“). Tarp solistės ir fortepijono, atrodė, lyg buvo girdimi ant stogo krintantys lietaus lašai. Graudžiai sentimentalioji buvo „Mergaitės daina“ („Das Mädchenlied“) ir romantiškai jausminga buvo paskutinė liaudies motyvais dainelė, persunkta meilės nusivylimu.

Toliau sekė trys ispaniškos dainos, komp. Joaquin Nin. Jo kompozicijose gyva temperamentinga ispaniška dvasia ir patriotinis motyvas. Dainuodama „Madrid gražuolės“, solistė publikai perdavė gyvą ispanišką temperamentą, net kažkam iš publikos į galą sušūkus „ole“... „Andaluzijos dainą“ („Canto Andaluz“) ji atliko be akompanimento. Į pabaigą sudainavus „El Vito“ su Gražinos Rūčytės palyda, buvo pasiektas savotiškas „crescendo“: Kaukaitė temperamentingais ispaniškais judesiais, veido išraiškos kaitaliojimu ir balso moduliacijomis išsakė dainą taip aiškiai, kad nereikėjo vertimo... Tai buvo dainos, vaidymo ir fortepijono nuostabus derinys. Puiku, kad Kaukaitė dainuoja originalo kalbomis nes ir geriausias vertimas retai teparduoda subtiliuosius dainos niuansus. Žaismingai natūrali buvo solistė, programos vidury pakėlusiu nuo jos balso virpesio apvirstusį gelių vazoną... Kukli, su patrauklia šypsena, Gražina Rūčytė savo laikysena ir profesionaliu akompanavimu išgijo daug simpatijų. Apdovano-tos gelėmis ir pagerbtos karštais žodžiais, jos pasitraukė nuo scenos, o klausytojai rinkosi į parapijos svetainėje surengtas vaišes, kad galėtų iš arti abi menininkes pasveikinti ir su jomis pabendrauti. Tuo koncertu verta gėrėtis ne vien todėl, kad programą atliko aukštos klasės profesionalės, bet ir todėl, kad ji buvo naujoviška staigmena klausytojams: nieko nūdėveto, nieko daug kartų girdėto, nieko populiariai pažįstamo. Dėmesys jaunesnei Lietuvos kompozitorių kartai ir publikai mažiau žinomoms kitataučių kompozitorių dainoms yra skatinama naujovė, kuria turėtų pasiekti ir kiti koncertų rengėjai. Gyvenimas eina pirmyn, birsta nauji talentai, o ir senesnieji klasikai nėra pilnai

Po „Draugo“ dienraščiui remti vėjus koncerto Clevelande. Iš k. – Žurn. Vacys Rociūnas, pianistė Gražina Rūčytė-Landsbergienė, Milda Lenkauskienė ir „Tevynės garsų“ radijo programos vedėja Aldona Stempuzienė.

išnaudojami, pristatant publikai tik jų populiariausius kūrinius. Tokie koncertai praturtina dvasią ir praplečia akiratį. Džiugu, kad tokia iškilią šventę suplanavo populiariusis išeivijos dienraštis „Draugas“, ir už tą turime būti dėkingi tiek vietiniams rengėjams, tiek jo iniciatoriams.

Aurelija Balašaitienė

REKOLEKCIJOS

Gavėnios susikaupimas – rekolekcijos Dievo Motinos parapijoje bus Didžiąją savaitę. Praves kun. Gintaras Vitkus iš Lietuvos.

Pirmadienį, bal. 5 d., 7 v. v. šv. Mišios ir pamokslas.

Antradienį, bal. 6 d., 7 v. v. Susikaupimo valanda: Religinis koncertas, skaitiniai, bendruomeninis giedojimas. Religinio koncerto programoje: giedos solistės Aldona Stempuzienė, Dorota Sobieska; smuikininkė Vanda Sobieska ir prie vargonų Jack Sobieski. Kūriniai: Bacho, Stamitz, Verdi, Mozart, A. L. Webber.

Trečiądienį, bal. 7 d., 7 v. v. šv. Mišios, pamokslas, bendruomeninė išpažintis.

ESTRADINIŲ DAINŲ KONCERTAS

„Ateities“ klubas rengia Nijolės Ščiukaitės estradinių dainų koncertą – balandžio 24 d.

PENSININKŲ SUĖJIMAS

Balandžio 1 d. Pensininkų klubo velykiniame suėjime kalbės dr. Edmundas Lenkauskas. Suėjimas bus 2 v. p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS PRAŠYMAS

Vasario 25 ir kovo 4 d. blogi orai privertė atšaukti bingo lošimus Šv. Jurgio parapijoje. Kovo 13-14 d. pūga atbaidė daugelį parapičių nuo pamaldų parapijoje. Tas viskas neigiamai atsiliepė į parapijos pajamas, kurių nesurinkta bėgamoms išlaidoms padengti. Visi yra kviečiami kiek padidinti savo aukas bei atsisteisti už praleistas savaites.

Dievo Motinos parapijos mažoje salėje. Programoje garsinė vaizdajuostė iš Brooklyn Botanicals sodo. Gamtos grožio mėgėjams kalbės Garden Center direktorius Aleksas Apanius apie svarbą ir reikšmę Clevelando kultūrinių darželių. Po programos puikios vaišės. Visi kviečiami. Dalyvavimas – auka.

„GRANDINELĖS“ KONCERTAS

40 metų jubiliejinis „Grandinelės“ koncertas balandžio 17 d. vyks Dievo Motinos parapijos salėje.

T. G.

RADIOTHONO TALKININKAI

John Carol universiteto stoties Radiothone lietuviškai programai talkino: Radijo stotyje – Nijolė Maželinė ir Aldona Zorskienė. Dievo Motinos parapijoje – Andris Dunduras, Algis Gedris, Dalia Staniskienė, Nijolė Balčiūnienė, Stasė Kazlauskienė ir Danutė Dundurienė. „Tevynės garsai“ ir radijo stotis visiems nuoširdžiai dėkoja!

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Clevelando Lietuvių Kultūrinių darželių draugija š.m. balandžio 4 d., 4 v. p.p. rengia Kultūrinę popietę, kuri bus

SUŠELPKIME NAŠLAICIUS

Lietuvos jėzuitų globojami našlaičiai labai vargsta. Jiems visko trūksta, ypač šiai vasarai drabužių, batų, žaislų. Clevelando skautininkių draugovės vardu kviečiu visus, kurie turi vaikų išaugtų drabužių, batų ir kt. vaikams nuo 2 metų iki 16 metų amžiaus. Daiktus galima atnešti sekmadieniais į Dievo Motinos parapijos kavinę, šeštadieniais į lituanistinę mokyklą, arba kreipkitės į Amandą Muliolienę, tel. 692-0702. Rinkliava vyks kas savaitę po Velykų, kada viskas bus supakuota ir išsiųsta. Visi kviečiami prisidėti.

A. Muliolienė

The “No Fooling” Mortgage.

No Application Fee.
No Origination Fee.
No Appraisal Fee.
No Credit Fee.
No Points.
No Fooling.

For a limited time, Standard Federal Bank is offering fixed-rate and FHA mortgage loans with no upfront costs. So why fool around anywhere else? Call today for complete details.

Standard Federal Bank

Chicago and Southwestern Suburbs (708) 636-6275
Western and North Northwestern Suburbs (708) 963-1206

This program is limited to one- to two-family, owner-occupied, detached dwellings. Good on FHA and conventional fixed-rate mortgages only.

Great for first-time home buyers!

DOVANOS IR PARAMA ARTIMIESIAMS LIETUVOJE

VAISTAI

Pristatme įvairių rūšių receptinius ir visus kitus, Vakarų Europoje gaminamus, vaistus. Receptai nereikalingi, jei žinomas vaistų pavadinimas.

MAISTAS

Siuntinys Nr. 10.

Praktiškas ir įvairus maisto siuntinys. Konservuota mėsa (6 dėžutės), 1 sv. margarino, 1 stiklinė tirpstančios arbatos, 1 stiklinė tirpstančios kavos, 2 sv. pupelių kavos, 4 sv. cukraus, 2 sv. sūrio, 1 dėž. saldaus pieno, 2 dėž. šprotų, 1 dėž. saldinių, 2 lt. valgomos alyvos, 4 sv. geros rūšies dešros, 1 butelis alkoholinio gėrimo. \$130.

RŪBAI

Vietoje rūbų, avalynės, medžiagų siuntimo mes patariame perversi tam tikslui skirtą sumą pinigais, doleriais, markėmis. Bus praktiškiau ir naudingiau dovanų gavėjams. Mes galime tai padaryti greitai ir taupiai.

Parduodame „Olympia“ (portable) rašomas mašinėlės ir „Optima“ (portable electronic) raš. mašinėlės su lietuvišku šriftu.

Sudarome testamentus, pervedame palikimus į Lietuvą arba kitus kraštus klientui pageidaujama valiuta, atliekame finansines ir kt. banko operacijas. Patariame ir atidarome „Offshore“ depozito sąskaitas įvairia valiuta, tarpininkaujame vakarų bendrovių, „investment trusts“, „unit trusts“ akcijų įsigijime ir kt. įvairių dokumentų sudaryme.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras, V. Juras).
11 London Lane, Bromley,
Kent, BR1 4HB, England.
Telef. 081-460-2592.
Fax. 081-318-7643.

TIK PER ANGLIJĄ GREIČIAU IR TAUPIAU.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREAT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

IEŠKO

45 metų išvaizdi lietuvė nori susipažinti su vyresnio amžiaus tautiečiu Amerikoje. Rašykite: Vida B, #126-56 Kalvarijų, Vilnius – 2042, Lithuania. Tel. 76-61-07

HELP WANTED

Reikalingos moterys – namų valytojos. Reikia gyventi užmiesty. Skambinti: 708-469-1518. Kalbėti angliškai arba lenkiškai.

Anglų Kalba Sekmingai Darbuotis Universitete Ir Profesijose

The University of Illinois at Chicago
Tutorium in Intensive English
(Intensyvūs Anglų Kalbos Kursai)

- keturių lygių dėstymas vyksta ištisus metus
- mažos grupės su profesionaliais ESL dėstytojais
- dėstymas surištas su kompiuteriais ir įvairiomis vaizdinėmis priemonėmis
- patarimai imigracijos reikalais; I-20 vizos studentams
- visi studentai laiko TOEFL egzaminus, kurie bus užskaitomi Illinois Universiteto
- papildomi kursai: TOEFL Paruošimas, Kalbos Igdūčiai Pažengusiems

Dėl platesnės informacijos, kreipkitės į:

The University of Illinois at Chicago
The Tutorium in Intensive English (M/C 324)
Box 4348, Chicago, IL 60680 USA
(312) 996-8098/Dr. Boca

UIC The University of Illinois at Chicago

Deja, universitetas negali duoti finansinės paramos.

Dail. POVILO PUŽINO monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana tinka bet kuriai progoms įteikti bet kam: svetimačiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.
CARGO – siunčiame oro linija
„ŽAIBAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9825 South 79th Avenue
Mebury Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-70-47 ir 77-83-92

Rezervacijos į „Skautų Aido“ jubiliejinę šventę
priima skautininkės: **Halina Plaušaitienė**,
tel. 312-523-9162, **Albina Ramanauskienė**,
tel. 708-423-4095 arba
Janina Mikutaitienė, tel. 312-847-5186

LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA

Kviečia jus į

70 metų „SKAUTŲ AIDO“ Jubiliejaus Šventę

š.m. balandžio mėn. 25 d., sekmadienį, 3 val. p.p.
Jaunimo Centre, Čikagoje

Akademijs • Linksma programa • Vaisės

Apžvalginė „Skautų Aido“
nueito kelio paroda —
balandžio 24-25 d.
M. K. Čiurlionio Galerijoje
šešt. 2 v. p.p.
sekm. 11 v.r.

LAIŠKAI

REKORDINIS LAIŠKŲ VAGIS

Praeitą vasarą lankiausi Lietuvoje ir, kaip visuomet, padariau nuotraukų, kurias norėjau ir giminėms pasiųsti. Mano du laiškeliai su nuotraukomis jų nepasiekė. Abudu laiškeliai dingę Vilniuje.

Dar to neužtenka: rašiau laiškelius su kitais reikalais, taip pat dingę. Rašiau sveikinimus gimtadieniui ir vėliau su šv. Kalėdoms bei N. Metais — nukeliavo į vagių krepšį. Šių metų vasario mėnesį siųstas laiškelis irgi kažkur žuvo.

Kaip matote, kokie nesąžiningi yra pašto tarnautojai Lietuvoje. Tuose laiškuose nebuvo nė cento.

Albinas Slivinskas
Burbank, IL 60459

PREZIDENTAS BUSH IR LIETUVA

Perskaicius M. Beschloss ir S. Talbot knygos „At the Highest Levels“ recenzija („Draugas“ — 1993 m. kovo mėn. 6 d.), kyla kelios mintys. Žiūrint iš lietuviškos perspektyvos, prez. Bush laikysena ir politika 1989-1991 m. Lietuvos atžvilgiu buvo vargiai pateisinama, nepaisant beveik 50 m. trukusių JAV vyriausybės Lietuvos okupacijos nepripažinimo garantijų. Tačiau, pažvelgus į tų trejų metų įvykius, kurių fone vyko Lietuvos išlaisvinimas — Varšuvos pakto sugriuvimas, Vokietijos suvienijimas, Irako karas ir Sovietų Sąjungos subyrėjimas, prez. Bush rolė yra gana aiški. Jo pirminė atsakomybė buvo rūpintis Amerikos interesais ir pasaulio tvarka. Ta politika jis vedė gerai, sugebėdamas iš Gorbaciovo išgauti nuolaidą po nuolaidos dėl prekybos, emigracijos, nusiginklavimo, Vokietijos sujungimo, kitų Rytų Europos satelitų išlaisvinimo, panaikinamo šaltojo karo ir išvesdamas Vakarų pasaulį iš branduolinio konflikto su Sovietų Sąjunga. Tik neaišku, ar tai pavyko dėl prez. Bush gudrumo ir sugebėjimo, ar tik dėl jo laimės. Gal tik istorikai ateityje galės į tuos klausimus atsakyti.

Man atrodo, mums svarbesnis klausimas: kas būtų įvykę, jei prez. Bush, pagal lietuvių sentimentalus ir patriotinius pageidavimus, būtų vedęs daug griežtesnę ir agresyvesnę politiką su Gorbaciovu? Jei jis būtų reikalavęs tikrų reformų ir greitesnės demokratizacijos bei laisvės visom pavergtom tautom, ar šiandien Boris Jelcinas stovėtų ant stipresnių politinių kojų? Ar griežtesnė ir kietesnė prez. Bush strategija būtų privedusi prie ankstyvesnio pučo, Gorbaciovo nuvertimo ir visų Sovietų Sąjungos reformų? Kokie padėtyje tuo atveju būtų Lietuva šiandien? Ar mes norėtumėm matyti Jugoslavijos stiliaus etninę valymą? Pabaltijo respublikose? O gal Algirdas Brazauskas taip pat valdytų Lietuvą, tik ne kaip laisvai rinktas prezidentas, bet kaip Komunistų partijos generalinis sekretorius.

Dar vienas įdomus faktas, kad

Strobe Talbot, vienas šios knygos autorių, yra prezidento Bill Clinton studijų draugas ir jo paskirtas dirbti JAV Valstybės departamente. Jo pareigos — santykiai su Rusija ir kitom buvusiom Sovietų Sąjungos respublikom. Gal po ketverių metų išvysime kitą knygą, aprašančią sekantį laikotarpį — buvusios Sovietų Sąjungos sunkų ir vargingą kelią į demokratiją.

Vytas Petrulis,
Livonia, MI

SIEK TIEK APIE GUDIJĄ

„Draugas“ (nr. 46), spausdino E. Ringaus straipsnį „Konfliktas tarp Rusijos ir Ukrainos dėl Krymo“. Tenai yra ir toks sakiny:

„Jeigu atšaukiamas vienas teritorinis perdavimas, kodėl neperžiūrėti kitų? Vilnius po Lenkijos ketvirtą padalinimo trumpą laiką priklausė Baltarusijos respublikai, tai gal peržiūrėti ir šitą nutarimą. Gal todėl Landsbergis turėjo vargo su dabartine Baltarusijos vadovybe“.

Lietuvoje iki 1566 m. administraciniai nebuvo griežtų teritorinių ribų. Nuo 1566 iki 1772 m. Lietuva turėjo 9 administracines sritis, kurias vadino palatinais. Trijose pagrindinėse srityse buvo apie 52% lietuvių katalikų. Toliau gyvenantieji save vadino rusais, o gyvenantieji arčiau Lietuvos vadino ne visai rusais, jie buvo lietuvių įtakoje, tai gaudus vadino bialarusais (baltais rusais). Ar gaudai priklauso slavams — galima spėti. Lietuva (ir Lenkija) sukapojo — padalinus trečią sykį 1795 metais, rusai šokinėjo iš džiaugsmo, tai dalį tų atplėstų žemių pavadino „Bieloruskaja gubernija“. Tai nebuvo kokios nors valstybės, o tik naujos sudarytos gubernijos vardas. Gubernijų vardais vadinta ir sukapota Lietuva, ką visi žino. Senuose, rimtuose Europos žemėlapiuose, žymint valstybes, Gudijos neramas. Tik 1904 metais Gudijos (Belorusy) vardą pakeičė E. F. Karškių, paskelbęs, kad jo atžymėta sritis greičiau priklausanči gaudų šnekai, o ne tautai. Lietuvių oficialiai Gudijos, gaudų vardą pradėjo naudoti nuo XVI a. pabaigos. I Lietuvą kiek apslavinti gaudų kraštai buvo įjungti Lietuvos valdovų Gedimino (1275-1341), Algirdo (1296-1377) ir kitų.

Lietuvių tautosakoje yra dainų, pasakojimų apie gaudus, bet nėra apie baltgudžius. Ir dabar lietuviai Sovietų Sąjungos įkurtą sovietinę, Maskvai pavaldžią, Gudiją turėtų vadinti Gudija, jos gyventojus gaudais, jei jie tokiais save laiko. Baltarusija, baltarusiai yra rusų, juo labiau komunistinių rusų, išmisas.

Kalbant apie Lietuvos sienas rytuose, pietuose, vakaruose, reikėtų laikytis istoriniai, etnografiškai pagrįstų duomenų, žvelgiant iš lietuviškos pusės, o ne baugintis sovietinių rusų, ar jiems paklusnių, įtaigojimais.

Algirdas Gustaitis
Los Angeles, CA

Neišnaudotas gyvenimas yra ankstyva mirtis.

Goethe

LIETUVIŲ TELKINIAI

St. Petersburg, FL, kultūrinės popietės rengti komitetas ir Putino minėjimo prelegentas. Iš k. l. eilė: — V. Mažeika, M. Šilbajorienė, paskaitą skaitys prof. R. Šilbajoris, D. Mackialienė ir S. Salienė. II eil. — A. Česnaite, D. Mažeikienė ir dr. D. Degesys.

Nuotr. Vyt. Mažeikos

ST. PETERSBURG, FL

VINCO MYKOLAČIO PUTINO ŠIMTOJO GIMTADIENIO PAMINĖJIMAS

1993 metų sausio 6 d. buvo Putino gimimo 100 metų sukaktis. Šis šimtmetis gimtadienis, vieno iškiliausių lietuvių literatūros kūrėjo, yra švenčiamas visame lietuviškame pasaulyje. Nuo Putino šimtmetinės gimimo sukakties paminėjimo neatsilikio ir St. Petersburgo telkinys. Kultūrinės popietės rengti būrelis, vadovaujamas dr. Danieliaus Degesio, ir jo nariai: A. Česnaite, D. Mackialienė, D. Mažeikienė, V. Mažeika, S. Salienė š.m. kovo 10 d. St. Petersburgo lietuvių klubo salėje surengė poeto ir rašytojo V. Mykolačio-Putino šimtojo gimtadienio minėjimą.

Putino asmeniui ir jo kūrybai apdovanojimas Columbia universiteto profesorius dr. Rimvydas Šilbajoris, literatūros istorikas ir kritikas, rusų ir Rytų Europos kalbų dėstytojas. Profesorius kruopščiai paruošė paskaitoje aptarė Putiną, kaip sielvarto ir skausmo poetą. Iš to sielvarto ir skausmo kilo jo kūryba. Kančia yra Putino poezijos šaltinis.

Iš įvairių „Vergo“ vietų cituodamas Putino žodžius, prelegentas labai įdomiai pajavirino paskaitą. Lietė ir skausmingiausia Putino kūrybos laikotarpis, tai bolševikų siautėjimą okupuotoje Lietuvoje. Kalbėjo apie Putino kančias ir rašytojo išpažintą jo laikotarpio tragedijoje, kas labai paveikė jo kūrybą. Putinui sielvartas, kaip kalbėjo prelegentas, yra džiaugsmingų valandų sudedamoji dalis, apsaugojanti jį nuo susmulkėjimo grėsmės. Kalbėjo apie simbolizmą ir metaforas Putino kūryboje, jo skausmą ir sielvartą perpintą buitį. Kiekviena eilėraštė, kaip siūlas per audinį, driekėsi Putino nostalgija ir ilgesys kažko nuolat siekiamo ir nepasiekiamo. Putinas, kaip poetas, atsistoja, kaip vienas iš didžiausių kentėtojų šalia pasaulinių poetų ir rašytojų.

Meninė minėjimo dalį paruošė Dalila Mackialienė, pasitelkusi „Žibinto“ vaidinčių grupės aktorius. Buvo skaityta Putino dramų „Valdovas“ pirmąjį

dvių veiksmų santrauka, kurioje valdovo Krūšos vaidmenį skaitė Algis Ulbinas, jo dukros Danguolės vaidmenį perteikė Dana Mažeikienė, valdovo karo vado Mauro vaidmenį atliko Vytautas Mažeika, jo meilužės ir samoksininkės — Aldona Baukienė, iš priešų krašto atsiųstą pasiuntinį, siūlantį taiką, skaitė Pranas Petrakis ir burtininko, išskaitančio iš žvaigždžių genties likimą — Antanas Kovera. Dalila Mackialienė skaitė patį pirmąjį Putino eilėraštį „Vai eiciau, aš eiciau“, šurpauš trapumo pilną, lyg išpėjimą žemei „Priešai“, religinio atspindžio viziją „Bachas“ ir Putino jaunystės dienų ilgesio pilną „Rūpintojėlį“. Sceną meniškai papuošė dail. Vytautas Gruzdas, atkūręs Putino portretą iš mažos fotografijos ir „įreminęs“ tautiniais motyvais tapytomis kolonomis. Šiam minėjimui tai teikė iškilmingumo ir pagarbą poetui Putinui.

Renginyje buvo akademinių lygio. Publikos susirinko gausiai. Klausytojai, dekodami prelegentui ir meninės dalies programos atlikėjams, atsilygino stipriais plojimais.

Visiems padėkojo Kultūrinės popietės rengti būrelis pirm. dr. D. Degesys ir būrelė vaisingas kava ir saldumynais.

Patenkintas dalyvis

DRAUGO VAJAUS KONCERTO CLEVELANDE PROGA DIENRAŠČIUI AUKOJO:

100 dol. dr. Algimantas ir Roma Čepuliai, Zenonas ir Stasė Obelenai.

80 dol. Povilas ir Zita So-deikai.

70 dol. Juozas ir Reda Ar-džiai.

50 dol. Vincas Akelaitis, Ateities klubas, Jonas Balbatas, Stasys ir Dana Čipkai, Vladas ir Birutė Čyvai, dr. Dainius ir dr. Romas Degesiai, Msgr. Aleksandras Goldikovskis, Petras ir Jadvyga Klioriai, Gražina Kudu-kienė, Bianchi Travel dalininkė, Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių Fronto bičiuliai, dr. Edmundas ir Milda Lenkauskai, Juozas ir Marija Mikonai, Vytautas ir Zelma Plodžinskai, Vacys ir Ona Rociūnai, dr. Juozas ir Birutė Skirinskai, Česlovas ir Irena Šatkai, Vaclovas Valys, Petras ir Ona Žilinskai.

25 dol. ALT Clevelando sky-

rius, Vladas Bacevičius, dr. Edmundas ir Birutė Juodenai, Vladas ir Gražina Pleckaičiai, Vyr. skaučių Židyns.

15 dol. Ona Mikulskienė.

Nuosirdus ačiū kun. Gediminui Kijauskui, SJ., Dievo Motinos Nuolatinės parapijos klebonui už veltui koncertui duotą salę, koncerto rengėjams — pirm. Vladiui Pleckaičiui, kun. G. Kijauskui, SJ., Aušrai Babickienei, Danutei Dundurienei, Nijolei Kersnauskaitei, Violetai Leger, Jurgui Malskiui, Paulinai Mašiotienei, Gražinai Pleckaitienei, Vacui Rociūnui ir Onai Rociūnienei. Ypatinga padėka priklauso aukotojams, remėjams, koncerto dalyviams ir talkininkams.

„Draugo“ vajuos lėšų telkimo komitetas: **Marija Remienė**, **Vaclovas Momkus** ir dr. **Antanas Razma**.

LIETUVIŲ FONDO KONCERTAS

„Kovo mėnuo gausus koncertais“ — sakoma š.m. „Draugo“ numeryje 47 korespondencijoje iš St. Petersburgo. Deja, neįvykus „Draugo“ remėjų koncertui, kovo mėnesį beliko tik vienas LF ruošiamas koncertas. Šis koncertas įvyko kovo 17 d. St. Petersburgo lietuvių klubo salėje. Koncertinę programą atliko Nijolė Ščiukaite, estradinė solistė, viešnia iš Lietuvos, su muz. J. Tiškaus paruošta muzikine palyda.

Koncerto pradžioje žodį tarė St. Petersburgo LF igaliojė J. Gerdvilienė, supažindindama su soliste, visus pasveikindama ir pažymėdama, jog šis koncertas esąs 10-asis jos rengtas LF naudai. Pasidžiaugė, jog koncerto dalyvių tarpe yra svečias, buvęs pirmasis LF valdybos pirmininkas, T. Blinstrubas.

Solistė Nijolė Ščiukaite dviem išėjimais padainavo 23 dainas. Pirmoje dalyje solistė padainavo 10 dainų, pradėdama su nostalgiskąja „Tėvynė“, — muz. A. Raudonikio, žodžiai J. Lapašinsko. Tada jautriais žodžiais visiems klausytojams perdavė sveikinimus iš Lietuvos. Pirmąją dalį baigė padainuodama „Mes išlikime jauni“, muz. J. Tiškaus, žodžiai A. Saulyno.

Po petraukos, antroje koncerto dalyje, solistė padainavo 13 dainų, pradėdama su „Ko mums reikia“, — muz. A. Meningeno, žodžiai N. Ščiukaitės, ir koncertą užbaigė, padainuodama „Sudiev“, — muz. A. Radonikio, žodžiai St. Žilino ir padėklamuodama B. Brazdžionio eilėraštį „Lietuvai“.

Visos dainos buvo estradinio pobūdžio, atliktos su įsijautimu, įvairiais niuansais, pasivaikščiomis, gestais ir net šokio judais bei pasikalbėjimais su publika. Solistė JAV-se lankosi jau antrą kartą, tačiau St. Petersburgo jai išgirdome pirmą.

Solistė baigus koncertą, publika atsistojusi atsidėjo jai gausiais plojimais, o rengėjai apdovanojo ją gėlėmis. I koncertą atsilankė arti 270 klausytojų.

LF igaliojė J. Gerdvilienė savo užbaigiamajame žodyje

nuosirdžiai padėkojo solistei Nijolei Ščiukaitei ir pasidžiaugė, jog šio koncerto proga LF yra suaukota 1,335 doleriai.

LF igaliojė J. Gerdvilienė išvardino visus aukojusius

pinigus fondui ir prisidėjusius prie šio renginio. Jiems padėkojo ir visus pakvietė pasivaikšinti kavute ir ponii suaukotais pyragaičiais.

St. Všk.

PADĖKA A.†A. IZABELĖ KULIEŠIENĖ

Mūsų brangi Mama ir Žmona mirė 1993 m. kovo 20 d. ir buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Mes nuosirdžiai dėkome kun. A. Zakarauskui už maldas koplyčioje, atnašavimą šv. Mišių bažnyčioje ir palydėjimą į kapines.

Dėkome kun. A. Puchenski už maldas koplyčioje. Dėkome sol. D. Stankaitėi už giedojimą per šv. Mišias.

Ypatingai nuosirdus ačiū „Dainavos“ ansamblui ir jo vadovui Dariui Polikajui ir muz. M. Motekaičiui už tokią gražią giedojimą koplyčioje. Taip pat ačiū D. Ilginytei už tartą užuojautą žodį koplyčioje.

Dėkome Velionės ir bendrai visų mūsų draugams: Karen ir Broniaus Molų šeimai už visokeriopą paramą ir užuojautą, o Karen dar ir už tartą padėkos žodį mūsų vardu koplyčioje.

Didelis ačiū Onai ir Valentinui Raciūnams, daug padėjusiems mums šioje nelaimėje.

Dėkingi Rūtai ir Romui Pretkeliams atskridusiems iš Kalifornijos. Ačiū Nelidai Matulienėi, kuri nepabūgo tolimos kelionės net iš Arkansas.

Labai ačiū visiems už vainikus, kurie taip gražiai puošė koplyčią.

Ačiū už visokeriopas aukas: šv. Mišioms, o taip pat ir asmeniškai.

Didelė padėka karšto nešėjams.

Dėkome visiems, aplankiusiems Velionę koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjusiems ją į kapines. Nuosirdus ačiū, visiems pareikšusiems mums užuojautą: laikraščiuose, laiškuose ir žodžiu.

Padėka laidotuvių direktoriams Gaidas-Daimid už rūpestingą patarnavimą.

Širdingai ačiū visiems.

Nuliūdę: duklė Zita, sūnus Algis ir vyras Antanas.

A.†A. IZABELEI KULIEŠIENEI

mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškiamo vyrui AN-TANUI, sūnui ALGIUI, dukrai ZITAI ir kitiems giminėms bei artimiesiems.

A. N. Matulis
A. A. Mikučauskas
S. P. Miliauskas
E. J. Zubrickas
L. J. Mežinskas

E. V. Artmonas
A. V. Raciūnas
H. S. Naujokas
J. V. Džokas
A. M. Aleksiejūnas

Mielajai

A.†A. PALMYRAI LAMPSATIENEI

mirus, jos vyrą JURGĮ ir dukrą RAMINTĄ bei visus kitus gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

Pr. ir J. Masilioniai
Vanda Žolnienė

A.†A. JONUI ŽADEIKIUI

baigus šią žemiškąją kelionę, jo žmonai VALERIJAI, mūsų choro narei, broliui, seserims ir giminėms nuosirdžiai užuojautą reiškia.

Lietuvių Opera

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

x Balandžio 4 d. tuoj po Mišų bus skanūs ir įvairūs pusryčiai (beveik kaip per Velykas) Jaunimo centro kavinėje. Visi kviečiami, kepa ir verda J. C. Moterų klubas.

x Gavėnia jau slenka prie galo, todėl jos reikšmės prisiminimas labai svarbi Velykų prisikėlimo dalis. Kryžiaus keliai Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje lietuvių kalba atliekami kiekvieną penktadienį, 3 val. po pietų.

x „GRANDIES“ šokėjai kviečia visus draugus, rėmėjus, buvusius grandiečius ir lietuvišką visuomenę atsilankyti į baltą 24 d. rengiamą pokylį 6:30 v.v. Lietuvių centre, Lemonte. Programoje – „Grandies“ šokėjai. Visi kviečiami, visi laukiami.

x Šokių jaunimui Velykų dieną – baltą 11 d., 8 val. vak. Lietuvių centre, Lemonte, ruošia Čikagos studentų ateitininkų draugovė. Visi, 16 metų sulaukę ir vyresni lietuviai, jų draugai bei draugės nuoširdžiai kviečiami.

x Apžvalginės „Skautų aid“ nueito kelio parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, vyks šeštadienį, baltą 24 d., 2 val. p.p. Paroda ruošiamą šio jaunimo žurnalo 70 metų sukakčiai pažymėti. Visi kviečiami.

x Klebonas kun. Jonas Kuzinskas kviečia visus pradėti Didžiosios Savaitės susikauptą religinių koncertų Vėbų sekmadienį, baltą 4 d., 2 val. p.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x A. a. Andrius Juškevičius atminimui Anna Ramas (Hickory Hills, IL), Antanina Repšienė (Chicago, IL), Z. Juškevičienė (Cicero, IL), dr. Leonas ir Irena Kriaučiūnai (Lemont, IL) parėmė „Lietuvos Vaikų Vilties“ darbus. Aukotojams dėkojame, o a. a. Andriaus Juškevičiaus šeimai, giminiams, draugams ir pažįstamiems išreiškiame gilią užuojautą.

(sk)

x NIDA delikatesų parduotuvė, 2617 W. 71 St., Chicago, tel. 312-476-7675 siūlo jūsų velykiniam stalui sekančius mėsos gaminius; rūkytos ir šviežios kiaulienos vyniotinius; veršienos, antienos ir viščiuko vyniotinius; žazus; kiaulieną kimštą grybukais; viščiuką su slyva ir kt. Iš saldumynų siūlome: bobas, ežiukus, beržo šakas, aguoninius moztūrus, paską, spanguolinius vyniotinius, napolonus, vaisinius ir riešutinius tortus, vaisinius ir varškinius pyragus, įvairius sausainius ir kt. Linksmų šv. Velykų!

(sk)

x „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlės apžiūrėjimas – baltą 4 d., sekmadienį, 10 v.r. – 1 v.p.p. Laukiami naujų mokinių, kuriems jau suėjo ar greitai sueis 3 metai. Mokyklėlė veikia 5 dienas savaitėje. Galima pasirinkti rytinę arba popietinę pamainą. Maloniai kviečiame visuomenę, o ypač šeimas su mažamečiais vaikais, aplankyti „Žiburėlio“ mokyklėlės patalpas, susipažinti su montessorine aplinka ir pasitarti su mokyklėlės vedėja D. Dirvoniene dėl registracijos ateinantiems mokslui metams. Su klausimais skambinkite „Žiburėliui“ (708) 257-8801.

(sk)

x Monika A. Vygantaitė baigė studijas socialinės tarnybos srityje Loyolos universitete Čikagoje ir sausio mėn. 16 d. užbaigimo iškilnėse jai buvo suteiktas magistro laipsnis socialinėje tarnyboje. Monika gimė New Yorke ir ten užbaigė Maironio lituanistinę mokyklą. Su tėvais išsikėlusi į Dallas-Texas, ten baigė Dallas universitetą, įsigydama bakaluro laipsnį psichologijoje. Šiuo metu gyvena Čikagos priemiestyje Oak Park, uoliai reikiąsi moksleivių ateitininkų veikloje, prisidedama prie stovyklų ir kursų organizavimo ir būdama Moksleivių ateitininkų sąjungos Centro valdybos narė.

x Lietuvos Operos menininkai iš Vilniaus – solistai Irena Milkevičiūtė, Nijolė Ambrazaitytė, Bronius Tamašauskas ir režisierius Eligijus Domarkas šio šeštadienio vakarą atvyksta į Čikagą. Jie baltą 18 d. atliks savo partijas „Normos“ operos spektaklyje, kurį rengia Lietuvių Opera.

x 41-jo giesmių vakaro programą atliks „Teviskės“ parapijos choras, vokalistės ir instrumentalistai. Solo ir duetus giedos Aldona Buntinaitė, Donna Dumpys, Eglė Rukštelytė-Sundstrom ir Gražina Stauskas, o trio – Diana Paulikaitė, Klaudija Sedaitytė ir Rita Norikaitė-Stončienė. Klasikinės muzikos kūrinius atliks smuikininkas Erikas Mikaitis ir pianistas Robertas Mockus. Chorui diriguos jo vadovas muz. Ričardas Sokas ir svečias muz. profesorius Anicetas Arminas. Giesmių vakaras šį sekmadienį, baltą 4 d., 4 v.p.p. vyks „Teviskės“ lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčioje, 6641 S. Troy, Čikagoje. Visi kviečiami.

x Jonas Žukauskas su žmona Irena buvo nuvykę į Ispaniją, kur jie stebėjo Lietuvos Ispanijos futbol rinktinę susitikimą, o taip pat ir atostogavo. Jonas yra didelis futbol entuziastas, daug metų žaidęs „Lituanicos“ futbolo komandoje, o ir dabar dar rungtyniaujantis veteranų vienuolikėje. Jis parsivežė ir video įrašą iš savo kelionės, kurioje matomi gražūs Ispanijos vaizdai ir minėtųjų rungtynių momentai.

x TRANSPAK siūnia talpintuvus (konteinerius) į Lietuvą kas savaitę. Siūniame „AIR CARGO“. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Kviečiame aplankyti parodą „Vaikai piešia laisvę“ baltą 3 d. iki baltą 25 d. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL. Parodos atidarymas baltą 3 d., 7:30 v.v. Piešiniai atvežti iš Lietuvos mūsų ambasadoriaus St. Lozaročio pastangomis ir buvo rodomi Atstovų Rūmuose Washington, D.C.

(sk)

x Velykų Kiškis sako: „Užsakykite iš anksto Velykoms maistą iš Talman Delicatessen. Skambinkite 312-434-9766 užsakyti tokius skanumynus, kaip velykinius tortus ir kitus pyragus, kimštą paršiuką, iškeptą antį, ungurius, silkį ir daug daugiau!“ Arba užsakykite 2624 W. 69 g.vė. Užsakymai priimami iki Didž. Kėtvirtadienio, baltą 8 d.

(sk)

Anastazija ir Antanas Linai švenčiant vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Jiems pagerimą suruošė Šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Šiuo metu parapijos choras, kuriam vadovauja muz. A. Linas (chore gieda ir jo žmona), ruošiasi religiniam koncertui, kuris įvyks Vėbų sekmadienį parapijos bažnyčioje.

Vytauto Landsbergio vaikų ir našlaičių fondai

Atvykus į Ameriką koncertuoti su soliste Giedre Kaukaite, nesitikejau susitikimų ir dėmesio kitam mano veiklos barui. Esu Vytauto Landsbergio fondo pirmininkė. Apie jo tikslus, planus, veiklą ir pasakojau susitikime Čikagoje š.m. kovo 19 d. Fondo tikslas: įvairiausiškai spręsti nelaimingų, sergančių, neišsivysčiusių vaikų problemas. Siūniame gydytojus ir specializuotas stažuotes, seminarus, ir gydymo įstaigas susipažinti, pasitobulinti, praturtinti žinias. Lietuva stokoja gamybi-

pritarimo ir konkrečios paramos. Džiaugiuosi, kad Čikagoje taip pat fondas sulaukė didelės pasipirties. Dėkoju fondo vadovui „ALVUDUI“, paskyrusiam 5000 dol., ir JAV LB Lemonto apylinkė, paaugojusiai 500 dol. Ši parama padidins mūsų galimybes palengvinti nelaimingų, sergančių vaikų gyvenimą. Mūsų tikslas – neužgesinti vilties, padėti ar nugalėti negalią, ar lengviau prisitaikyti gyvenimui, nebūti atstumtiems.

Didelį atgarsį įgavo aukų rinkimai vaikams, likusiems be tėvelių ir augantiems namuose pas senelius ar globėjams ir auginantiems šeimoje (foster Homes). Šio rėmimo iniciatorė yra tautietė Čikagoje. Našlaičiai remiami kas mėnesį nuo 1991 m. lapkričio mėn. Pradžioje jų buvo 25, bet greitai sudarė 50 našlaičių. Susitikus Lietuvoje su dr. Albina Prunskiene, nusprendėme dėti pastangas, kad rėmimas nenutrūktų ir kaip galint tą darbą tęsti. Taip dr. A. Prunskienė išjungė ir didžiulį vajų rinkti aukas, o našlaičių skaičius jau siekia 61. Dėkinga likimui, kai tenka dažnai sutikti altruistinius pasisventusius žmones, kurie dirba, norėdami lengvinti gyvenimą lemties nuskriaustiems vaikams. O dabar tai labai svarbu, nes auginti be tėvų vaiką materialiai sunku. Šio pasisventimo dėka vakaronėje susirinkę tautiečiai išrašinėjo čekius, aukoję. Ačiū jiems, atėjusiems užtautusiems ir supratusiems. Buvo surinkta per 7,000 dolerių.

Gražina Landsbergienė.

Šia proga nuoširdžiai dėkoju Marijai Remienei ir Vaclovui Momkui, mus iškvietusiems, globojusiems, padėjusiems mums įveikti iškilusias problemas. Ačiū rengėjams ir „Draugo“ visam štabui. Ačiū

Indrė

x American Travel Service nuo baltą 3 d. bus atidaryta šeštadieniais – 9 v.r. – 1 v.p.p. American Travel Service, 9439 S. Kedzie, Evergreen Pk. 60642, tel. 708-422-3000.

(sk)

x ALIAS organizuoja grupinę kelionę į Lietuvos Architektų sąjungos suvažiavimą Vilniuje su papigintom kainom per G. T. International, INC kelionių agentūrą. Prašom kreiptis tiesioginiai, tel.: (708) 430-7272. Išskrendam gegužės mėn. 25 d. Lufthansa oro linija. Grįžimas atviras.

(sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuoširdžiai patars ir patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-621-6954 arba jo sūnūs ir partneriai Andrius Kurkulis, tel. 312-621-8999 ir Paulius Kurkulis, tel. 312-621-8886 dirbą su Oppenheimer & Co, Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

(sk)

„MERCY LIFT“ EITYNĖS

Atsikėlę anksti rytą, pašokam prie lango ir pasitvirtina nujautimas – lyja! Ką dabar daryti? Vis vien rengiamės ir važiuojam į Čikagos miesto centrą, prie Michigan ežero, prie Navy Pier, nuo kurio prasideda pirmosios Mercy Lift eitynės („Walkathon“) surinkti pinigų, suaukoti vaistų užpurtimui ir Lietuvą. Apsišarvavę lietpalčiais ir lietsargiais, iškėlę trišpalves, pasileidžiam pažerė, grožėdamiesi bangomis ir skaičiuodami mylias. Mus pralenkia Algis, kurio didžiulė, plevėsuojančią vėliavą mato ir pravažiuojantys gatvėje...

Tai buvo užpurnai. Ejome 22 km, apie 13,5 mylias. Šiais metais Mercy Lift vėl ruošia eitynes šeštadienį, baltą 17 d., nuo 10 v.r. iki 6 val. p.p., Pallos Hills priemiestyje. Renkames Moraine Valley College, prie 111 gatvės ir 88 Avenue, įvažiuojamas nuo 88 Ave. Dešinėje aikštelėje nemokamai mašinoms pasistatyti, nuo aikštelės prasideda eitynės. Bus einama 111 gatve į rytus iki Roberts Rd.; sukama į šiaurę ir einama iki 103 g.; sukama į vakarus, einama iki 88 Ave., tada į pietus iki Moraine Valley College ir grįžtame per kolegijos rajoną į pradinę aikštelę. Susidaro 4 mylios arba 6 kilometrai. Pinigai renkami už kilometrą, arba vienkartinę auką. Lapelius eitynėms galima gauti Seklyčioje, Lietuvių pasaulio centre, Jaunimo centre arba prie registracijos stalo eitynių dienų.

Kolegija leidžia naudotis savo patogumais. Tikimasi išsinaumoti prie 103 g-vės Community Center, kur būtų galima pasistoti, bei atsigerti kavos su pyragaičiais.

Mercy Lift iki šiol ne tik į Lietuvą išsiuntė 26 milijonų dolerių vertės suaukotų vaistų, t.y. 30 talpintuvų, bet ir užmezgė ryšius tarp Vilniaus ir Ilinoiso un-teto medicinos fakultetų. Drauge su Mercy Lift dirba Computer Lift, LAPAS (farmacininkai) ir ADAAL (dantistai).

Eitynėmis surinkti pinigai „liekasi Amerikoje“, nes jais apmokama vaistų pervežimas sunkvežimiais ir laivais, o vaitai eina į Lietuvą. Miesteliui rūpi, kad per jų paslaugas surinkti pinigai pasliktų Amerikoje.

Į eitynes kviečiami visi, nuo 6 mėn. iki 96 m. Puiki proga pasivaikščioti, pasimankštinti, sveikai praleisti laiką su šeima, draugais. Geras ūpas garantuos smagų laiką, prisidedant prie kilnaus darbo.

Indrė

JAV LB Socialinio skyriaus tarybos pirmininke Birute Jasaitienei, suruošusiai vakaronę Jaunimo centre.

Gražina Landsbergienė

„Saulutės“ būrelis, įsteigtas padėti Lietuvos našlaičiams. I eil. iš kairės: Marija Černiūtė, dr. Albina Prunskienė; II eil.: Jūratė Dovičienė, Regina Kuciėnė, Virginija Saulienė, Rasutė Stropienė.

Nuotr. Indrė Tūjūnienė

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Pensininkas“, 1993 m. kovas. Leidžia JAV LB Socialinių Reikalų taryba, redaguoja Karolis Milkovaitis, gyv. Kalifornijoje; administratorė Elena Sirutienė, gyv. Čikagoje. Mėnesinis žurnalas. Iš kuklios pradžios „Pensininkas“ vystosi į visiškai patrauklų žurnalą, greičiausiai sumanaus redaktoriaus dėka. Tai gerų patarimų, idomios informacijos ir kitos lengvesnio pasiskaitymo medžiagos rinkinys, be jokių pretenzijų ir „aukštąjį toną“. Žurnalo puslapių savaime primena kaimyniškas diskusijas ir pokalbius kur parke ant suolo, jaukiai susėdus prieš saulutę pasikalbėti, kai per daug nereikia skubėti ir kasdienybės tempas sulėtėja. Žinoma, daugiausia puslapių užima medžiaga, vienaip ar kitaip susijusi su sveikatos problemomis, bet juk tai ir svarbi (o gal net svarbiausia) pensininko amžiaus žmogaus gyvenimo dalis. Žurnalas 40 psl., iliustruotas, kainą metams (JAV) 15 dol.

• „Laiskai lietuviams“, 1993 m. baltas. Lietuvių jėzuitų leidžiamas religinės bei tautinės kultūros žurnalas, kurį redaguoja Juozas Vaišys, SJ, su pavaduotoju Algirdu Palioku, SJ ir redakcijos nariais. Žurnalo administratorė yra Aleksandra Likanderienė, o metinė prenumerata – 15 dol. Šiame numeryje apie kelią į mūsų dvasinį prisikėlimą rašo pats redaktorius J. Vaišys; bendradarbiauja: kun. A. Paliokas, Chiara Lubich, Rima Vincūnienė, ses. Ona Mikailaitė, Elena Sidlauskienė ir kiti. Yra Kalbos, Tėvynės, Knugų, Atgarsių, Šypsulių ir Trumpų žinučių-įvairenybių skyrius. Žurnalas iliustruotas Viktoro Petravičiaus grafikos darbų nuotraukomis, o viršelio piešinys – dail. Rasos Sutkutės.

• „Mūsų Vytis“, 1992 m. nr. 4. Atrodo, kad šis numeris vadovauja lietuvių liaudies išmintimi: „Geriau vėliau, negu niekad...“, nes tebelinki savo skaitytojams „Laimingųjų Naujųjų, 1993-jų metų“. Žurnalą leidžia Akademis Skautų Sąjūdis, redaktorius Vytas P. Mikūnas, o administratorė Dalia Jėtienė, Villa Park, IL. Šiame numeryje daugiausia medžiagos pateikia istorikas Jonas Dainauskas: „Kiek dabartinis ASS yra artimas SSD?“ ir „Kodėl Lietuva dabar kaltinama žydų žudikų reabilitavimu“. Bronius Vaskelis rašo apie UIC Lituanistikos katedrą, yra ir „Mūsų šeimoje“ skyrius, nemažai iliustracijų (nuotraukos). Iš viso 32 psl.

• Antanas Mikalajūnas. „Likimo vartai (Mano gyvenimo romanai)“, Vilnius, 1992 m. Tai autoriaus prisiminimų fragmentai, suskirstyti į 7 dalis: Vaikystės svajonės, Tragiškoji jaunystė, Begimas nuo Sibiro, Gražioji Kalifornija. Gyvenimo sukūriai. Ir vėl Lietuvoje, Nepriklausomybės varpai. Kai išleidžiama dar viena prisiminimų knyga, kartais skaitytojai tik ranka nu-moja: visi tie dalykai kone visiems žinomi, visų išgyventi tais pačiais laikais. Tačiau manome, kad kiekvienas prisiminimų autorių žodis įaudina naują atspalvį, naują pluoštelį informacijos ir tą patį mūsų tautos ir jos vaikų asmeninės tragedijos audinį. Tai bus nepaprastai vertinga medžiaga ateinančioms kartoms, kai, šį laikotarpį išgyvenusi, jau patys nebegalės pasakoti. A. Mikalajūno knyga, gražiai išleista, sklandžiai parašyta, yra taip pat vertingas įnašas į geresnį šio Lietuvos istorijos tarpinio pažinimą.

• „Technikos žodis“, 1993 m. nr. 1, sausis-kovas. Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos PLIAS/ALIAS organas, įsteigtas 1951 m. Leidžia ALIAS Čikagos skyriaus Technikinės spaudos sekcija. Žurnalas išsina kas trys mėnesiai, metams prenumerata 10 JAV dol. „Technikos žodis“ redaguoja Viktoras Jautokas, administruoja – A. Brazdžiūnas su atstovais Los Angeles, CA, Washington, D.C. ir Boston, MA.

Šiame numeryje daug dėmesio skiriama Medininkų piliai ir apskritai Medininkų istorijai, taip pat karaliui Mindaugui, skelbiant 1993-sius Karaliaus Mindaugo metus. Iš tikrųjų archeologijos, istorijos ir Lietuvos senovės mėgėjai šiame „Technikos žodžio“ numeryje ras gausybę medžiagos ir malonaus pasiskaitymo.

KĄ JIE MANO

Klausimas klausas Lietuvių pasaulio centre Lemonte. Ką vertiau turėtum – laiko ar pinigų?

Sofija Jelionienė: „Laiko – jo visada trūksta, o daug kas idomu, vertinga“.

Ona Karpušienė: „Pinigų, nes noriu padėti kitiems“.

Aušra Saulienė: „Laiko – jei turi laiko, gali užsidirbti pinigų“.

Vanda Gvildienė: „Laiko – laikas svarbus. Žmonės turi daug pinigų, bet neturi laiko“.

Klausė Indrė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad 9 v.r. iki 1 val. d.